

FÖRSVARETS

FORUM

FÖRSVARSMAKTENS PERSONALTIDNING | NR 1/2020

ÖSTERSJÖNS VÄKTARE

NYA MARINCHEFEN MED SIKTE PÅ ÖKAD SLAGKRAFT

RÖJDYKARE Tuffare kan ingen vara

Swedec mot terrorism **BOMBFORSKNING**

TYNGRE HEMVÄRN Tränas av amerikanska specialförband

PLUS: HAN HAR BESÖKT 108 LÄNDER | DÄRFÖR HAR VI CYBERFÖRSVAR | F21-DRAKEN I NYSKICK
| NORRBOTTENS REGEMENTE PÅ INSTAGRAM | ÅSIKT: FLOTTAN VIKTIGAST

PÅ GOD VÄG MOT STÄRKT FÖRSVAR

JAG VILL INLEDA med att välkomna alla till ett nytt och spännande verksamhetsår! 2020 blir ett avgörande år för försvarets fortsatta utveckling, och det sista inom nuvarande försvarsbeslut.

Det råder ingen tvekan om att försvarsfrågorna har fått ökad uppmärksamhet. Diskussionen förs mot bakgrund av ett försämrat omvärldsläge, något vi sett inte minst när det gäller den förvärrade utvecklingen i Mellanöstern i bör-

rar samtidigt att vi redan tagit stora steg i arbetet med att öka vår operativa förmåga, tillgänglighet och beredskap. Med detta har vi lagt en god grund för genomförandet av det kommande försvarsbeslutet.

Jag ser i år framför allt fram emot Aurora 20 som kommer att ge viktiga besked om var vi står i vår förmågeutveckling. Även totalförsvarsövningen blir en värdefull mätare på vår samlade beredskap och kommer att ge insikter om hur

” Vid rikskonferensen framkom med tydlighet att det finns en samsyn kring behovet av ett stärkt försvar. ”

jan av året. Jag vill i detta sammanhang framföra ett särskilt tack till våra soldater på plats i Irak, där de viktiga insatserna fortsätter.

Vid rikskonferensen Folk och Försvar i Sälen framkom med tydlighet att det finns en stor samsyn kring behovet av ett stärkt försvar. I mitt anförande framhöll jag hur vi inom Försvarsmakten rustar oss för att svara mot den omvärldsutveckling vi ser, både här och nu och på längre sikt. Jag betonade att tillväxten av försvaret är en välkommen och nödvändig investering i vår säkerhet och att Försvarsmakten är beredd att snarast påbörja uppgiften. Jag lyfte även särskilt fram det engagemang och den kompetens som finns i hela organisationen.

Det försvarsbeslut som ska fattas senare i år kommer att ange takten och till vilken nivå vår försvarsförmåga kan utvecklas. Jag konstaterar

vi tillsammans med andra aktörer kan komma vidare i arbetet med att stärka samhället för att stå emot svåra påfrestningar. Många andra aktiviteter och insatser ska genomföras under året och jag ser fram emot att göra besök hos er både runt om i landet och utomlands.

I detta nummer kan du bland annat läsa mer om vår nya marinchef Ewa Skoog Haslum, utvecklingen av cyberförsvaret och om röjdykarna. Vidare om konkreta exempel på vårt nära samarbete med andra länder; från övningen North 19 och Hemvärnets träning med US Army.

Vi ses!

Micael Bydén
Överbefälhavare

S4 AKTUELLT**S10 PORTRÄTTET**

Mats är resgalen.

S12 FORSKNING MOT TERRORATTENTAT

Swedec utvecklar metoder för bombhantering.

S16 FINSKA KANONER

Artilleriregementet övade med finskt förband.

S25 UPPLDRAG: STOPPA SABOTAGE

Säkerhetsförbanden övar för att tidigt eliminera hot.

S26 CYBERFÖRSVAR

I år startar utbildningen av cybersoldater.

S36 DIGITAL STRIDSLEDNING

Arméns kommande stridsledningssystem ökar slagkraften.

S42 TOPPRENOVERAD DRAKEN

F 21 i Luleå har Sveriges snyggaste Draken.

S46 HISTORIA – C-BYRÅN

Om den hemliga underrättelsetjänsten.

S48 FYS

Så klarar kapten Cecilia Jessen sitt liv som elitidrottare.

S52 ÅSIKTEN**S53 FÖRVALTAREN FÖRKLARAR****S54 KRÖNIKA**

Vad lockar unga till Försvarsmakten?

STÄNDIGT SKARP VERKSAMHET

SOMLIGA TROR ATT Försvarsmakten bara övar för något ingen vill ska ske. Att verksamheten är på allvar först när det är krig eller kris.

Jag måste erkänna att jag hörde till dem när jag för första gången klev in genom vakten på Högkvarteret i december, som ny redaktör för Försvarets Forum. Idag vet jag bättre.

Inte minst nyheternas återkommande rapporter om skjutningar och sprängningar av bilar, i portuppgångar och andra publika rum sänder tydliga signaler: samhället är inte så stabilt som många vill tro. Och även om det är främst polisen som agerar när buset bombar spelar Försvarsmakten en viktig roll i att upprätthålla stabiliteten i samhället, inte minst genom det vi kallar totalförsvaret.

I det här numret kan du läsa om Swedecs bombforskning och deras roll i just totalförsvaret, om nya marinchefens syn på utmaningarna till sjöss, och om hur armén ökar sin slagkraft med ny teknik. Missa inte heller bildreportaget om rekryters tuffa väg mot jobbet som röjdykare, vilka för övrigt också ingår i totalförsvaret.

Henrik Lundqvist Rådmark, redaktör

VINTERKRIGARE. Jägare ur Arméns jägarbataljon övade rörlighet och spaning i fjällvärlden. **S14**

RÖJDYKARNA. Hur är det att möta bomber på 50 meters djup? **S28**

NYA MARINCHEFEN. Så ser Ewa Skoog Haslum att våra marina förmågor behöver växa. **S18**

TYNGRE HEMVÄRN. Hemvärdet tränas av amerikanska specialstyrkor. **S40**

Trycksak
3041 0242

REDAKTION. Försvarsmaktens personaltidning finns även på www.forsvarsmakten.se och emilia. **Kontakt:** ff-red@mil.se, telefon: 08-788 88 88. **Ansvarig utgivare:** Mats Ström, kommunikationsdirektör. **Redaktör:** Henrik Lundqvist Rådmark, henrikraadmark@mil.se, Försvarsmaktens kommunikationsavdelning. **Art Director:** Markus Hillborg, Make Your Mark, Stockholm. **Tryck:** Elanders. Redaktionen förbehåller sig rätten att bearbeta inkommet material. *Enskilda artiklar ger inte nödvändigtvis uttryck för Försvarsmaktens officiella ståndpunkt.* För ej beställt material ansvaras ej. Utgivningsdag 27 februari 2020. ISSN 1100-8245. Omslag: Bezar Mahmod/Stridsfotoavdelningen

NORDISKT FÖRSVAR STARKARE GENOM NORDEFECO

FRÅN utbildningsinsatser i Mali till gemensamma flygövningar och ett gemensamt uniformssystem. Under 2019 ledde Sverige det Nordiska försvarssamarbetet (Nordefco). Generalmajor Michael Claesson summerar de viktigaste händelserna från året.

Samarbete är inget nytt för de nordiska länderna. Förutom att dela historia, liknande språk och kultur har de också en bakgrund i nordisk försvars- och säkerhetspolitik. 2009 beslutade de nordiska försvarsministrarna att låta flera samarbetsformer samlas under ett enda tak – Nordic Defence Cooperation (Nordefco). Under 2019 firade det samarbetet tio år och det var Sveriges tur att ta över ordförandeskapet.

MEDAN NORDEFECO tidigare främst har handlat om fredsrationella synergier med ekonomi i fokus, omfattar det numera såväl fred som kris och krig. Det innebär att länderna på sikt ska kunna "samverka och samarbeta i samtliga konfliktnivåer", som generalmajor Michael Claesson formulerar det. Han är chef för ledningsstabens inriktningsavdelning och var under 2019 ordförande för Nordefcos militära koordineringskommitté.

Vid samarbetets 10-årsjubileum hade det nått fler kon-

Den multinationella övningen ACE genomfördes under maj och juni 2019 inom ramen för Nordefco. Nedan: De första prototyperna av den nya, nordiska uniformen.

kreta resultat. En av de senaste utbildningsinsatserna i Mali (Nordefco Mobile Training Teams, MTT), som genomfördes i mars. Michael Claesson radar upp fler exempel.

– En konkret åtgärd som stärker den militära förmågan är projektet "Alternate Landing Bases", som medger att beväpnade flygplan kan landa på militära flygplatser i Norden utan särskilda förberedelser.

– Vi har genomfört ACE där vi för första gången anser oss ha nått "flaggnivån" på en flygövning som bland annat innebär ett taktiskt uppträdande mot en kvalificerad motståndare som tar övningen bortom ett rent fredsbevarande scenario.

– Dessutom går vi vidare med samarbeten som ger oss en gemensam lägesupfattning genom utbyte av radardata, säger Michael Claesson.

I slutet av året fick vi också se de första prototyperna

på den nordiska stridsuniformen (Nordic Combat Uniform – NCU).

SVERIGE HAR NU lämnat över ordförandeskapet till Danmark. Michael Claesson är nöjd med resultatet.

– Det finns alltid erfarenheter som gör att vi skulle velat skriva någonstans, men vi måste ha respekt för att det tar tid att bygga bottenplattan. För övrigt är jag imponerad över de förberedelser Danmark har gjort inför överlämnandet från oss.

Text Magnus Lindstedt/Leds Komm

CITATET

"Att vara en hjälte för mig handlar ofta om vad som sker i stunden. Man råkar vara på plats och man gör det där som ingen annan gör."

ÖB **Micael Bydén** som hyllade 15-åriga Linnéa Karhula på galan Svenska Hjältar, för att ha stoppat en knivattack och räddat livet på sina vänner.

CHEFSBYTE PÅ MARINSTRIDSDAGARNA

Marinens roll i totalförsvaret i centrum under det årliga evenemanget.

MED ETT rekordstort deltagande med runt 2000 närvarande hölls den inledande dagen i Karlskronas alldeles nya multiarena Brinova-hallen. Som kronan på verket genomfördes chefsbytesceremonin där konteramiral Ewa Skoog Haslum avlöste Jens Nykvist på posten som marinchef.

2020 är som de flesta känner till ett år då det kommer att genomföras flera totalförsvärsövningar, däribland Aurora 20. Därför var temat för Marinstridsdagarna 20 tämligen givet: Marinens roll i totalförsvaret. Flera av talarna berörde ämnet och bland an-

Marinstridsdagarna i Karlskrona var ovanligt välbesökt i år.

nat beskrev Jenny Marklund, chef för Försvarsmaktens totalförsvärssektion, sitt uppdrag i det sammanhanget som ett tusenbitarspussel.

Missa inte intervjun med nya marinchefen Ewa Skoog Haslum på sidan 18.

Text och foto Michaela Linge/Sjöstridsskolan

GOTLANDS REGEMENTE TOG BEFÄLET

JIMMY CROONA/STRIDSFOTAVD.

Mattias Ardin, förbandschef på Gotland.

Den 18:e stridsgruppen har nu efter två års uppbyggnad och förberedelser lämnats över från Skaraborgs regemente P4 till Gotlands regemente P18.

I och med överlämningen den 1 januari är den första fasen av upprättandet av nya P18 klar. Men utvecklingen och tillväxten av försvaret på Gotland behöver fortsätta under lång

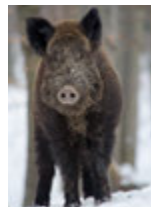
tid framåt, understryker förbandschef Mattias Ardin.

– I sommar påbörjas den första långa värnpliktsutbildningen på Gotland och det är ett viktigt steg för oss för att kunna säkra officers- och soldatförsörjningen långsiktigt.

– Och jag ser också att vi kommer fortsätta växa och få fler funktionsförband som artilleri, luftvärn, ingenjörs- och logistikförband efter hand.

AFRIKANSK SVINPEST KRÄVER KOLL

SJUKDOMEN AFRIKANSK svinpest (ASF) sprids över Europa och kan orsaka stort lidande för tamgrisar och medföra ekonomiska konsekvenser. Den som vistats i länder med pågående utbrott av ASF kan bära på smittan. Därför är det viktigt att kläder, skodon eller annan materiel – inklusive fordon – rengörs och desinficeras innan de används i Sverige. Om du under övning i Sverige eller vid annat tillfälle påträffar döda eller sjuka vildsvin ombeds du att rapportera detta till Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) på rapporteravilt.sva.se.

”INSATSEN HAR VARIT OFÖRUTSÄGBAR”

Den första rotationen med personalstyrkan som tjänstgjort i insatsen Irak 02 återvände hem den 15 januari.

ISAMBAND MED medaljceremonin som följde efter hemkomsten fick vi några ord med kontingentschefen för Irak 02, David Engström.

Hur upplevde du tiden i Irak?

– Insatsen har varit dynamisk, komplex och oförutsägbar. Mycket förändrades under det halvår som vi var på plats. Det började med attackerna mot Saudiarabien i somras och avslutades med Irans vederläggning mot USA.

– Det betyder i slutändan att tiden har gått väldigt fort och vi har fått många bra erfarenheter.

Hur påverkades ni av attackerna?

– Anläggningen som det svenska bidraget är stationerat på utsattes för flera raketattacker under det halvår som vi var där. Förbandet är tränat för att uppträda i komplexa och farliga miljöer och vi genom-

David Engström och övriga soldater i Irak 02 medaljerades för sin insats.

för ständigt utvärderingar och förändrar och förbättrar vår säkerhetsplan. Lyckligtvis blev ingen skadad vid attackerna.

Vilka är dina viktigaste lärdomar från insatsen?

– Trots att uppdraget är att ge stöd till irakiska säkerhetsförband att bekämpa Daesh, så är det viktigt att aldrig glömma eller sluta träna på de militära baskunskaperna. Vissa situa-

tioner kan aldrig förutses, som konflikten Iran-USA som egentligen inte var den stora risken när vi planerade inför insatsen i höstas.

KAMPANJ SKA LOCKA TJEJER

VAD INNEBÄR DET att tjänstgöra i Försvarsmakten? Vad händer om jag kommer för sent?

Kan jag hoppa av om jag inte trivs? Får man ha med sig mobilen?

Vårens attraktionskampanj vänder sig till unga kvinnor, som är mellan 16 och 23 år gamla. Den bygger på målgruppens egna frågor som de har ställt till Försvarsmakten bland annat via rekryteringslinjen och vid event.

Under fem veckor från den 24 februari genomför Försvarsmakten en reklamkampanj som i första hand kommer synas där målgruppen är – i mobilen, men även på affischer och stortavlor.

Unga har idag en väldigt låg kunskap om Försvarsmakten. Bland unga tjejer är uppfattningen att de inte skulle passa in utbredd.

– Vi vill höja kunskapen om hur det är att tjänstgöra i

Försvarsmakten behöver fler kvinnor.

Försvarsmakten, säger Nemo Stjernström på ledningsstaben som projektleder kampanjen.

FORTIFIKATIONSVERKET: HUR NÖJD ÄR DU?

I SLUTET AV MARS skickar Fortifikationsverket ut en enkät till bland andra chefer och husansvariga på garnisoner i hela landet. Tanken är att ta reda på hur Försvarsmakten uppfattar samarbetet med Fortifikationsverket, som ju är den myndighet som levererar krigsdugliga fastigheter till försvaret, förklarar Sara Krüger som är projektledare på myndigheten.

– Vi behöver ha en nära dialog med våra partners för att säkerställa rätt fokus, priorite-

Sara Krüger, Fortifikationsverket.

ringar och ansvarsfördelningar. Och nu, i den tillväxt som råder, är det extra viktigt att vi får in synpunkter på vår leverans och service.

HON BLIR NY STF ARMÉCHEF

D EN I APRIL 2020 tillträder överste Laura Swaan Wrede som ny ställföreträdande arméchef i Enköping och blir samtidigt befördrad till brigadgeneral. Placeringen gäller fram till 31 mars 2023.

Laura Swaan Wrede kommer närmast från tjänsten som Livgardets regementschef, som hon tillträdde i november 2017. Laura Swaan Wrede har en lång och gedigen karriär inom Försvarsmakten bakom sig, bland annat har hon arbetat som operationsledare på armétaktisk stab på Högkvarteret. Hon har även tjänstgjort som observatör i Mellanöstern och

Laura Swaan Wrede tillträder som ställföreträdande arméchef den 1 april.

varit adjutant till kronprinsessan Victoria.

Text Johanna Toll/Leds Komm

HALLÅ DÄR

JENNY AHLÉN som är ny fältprost sedan i höstas. Hon är placerad vid Högkvarteret och agerar bland annat rådgivare åt ÖB och insatschefen.

Vad gör en fältprost på Högkvarteret?

– Min övergripande uppgift är att bidra i arbetet för att stärka den andliga balansen och kraften, som en del i det psykologiska försvaret. Konkret innebär det bland annat att jag samordnar verksamhet mellan samtliga pastorer i Försvarsmakten och ser till så att de följer med i totalförsvarsutvecklingen.

En av dina uppgifter är att utveckla den militära själavården. Vad betyder det?

– När Försvarsmakten växer ökar behovet av att kunna ge stöd på olika sätt och i olika situationer, inte minst med tanke på att andelen personer som bekänner sig till andra religioner än den kristna kommer att öka. Där behöver jag ha ständig kontakt med andra trossamfund för att kunna ge rätt stöd vid rätt tillfälle.

Viika är Försvarsmaktens främsta utmaningar kopplade till religion?

– En av de största är att möta det behov som ett växande antal värnpliktiga innebär, och det faktum att antalet människor i andra trossamfund växer.

Vad är det roligaste med ditt jobb?

– Det är nog den stora variationen och möjligheten att få jobba med de frågor jag brinner för, tillsammans med andra trossamfund och myndigheter.

SIFFRAN

+46%

Under 2019 påbörjade rekordmånga utbildning på officersprogrammet på Karlberg. **Det är 46 procent fler än under 2018.**

(Källa: FM årsredovisning 2019)

DET GÅR BRA FÖR FÖRSVARSMAKTEN

ARSREDOVISNINGEN för 2019 visar att Försvarsmakten sköter sin ekonomi, vi ökar vår försvarsförståelse och vi lägger grunden för mer tillväxt i nästa försvarsbeslut. Samtidigt ökar förtroendet i samhället stadigt och Försvarsmaktens verksamhet upplevs relevant. Demoskops senaste undersökning visar att tre fjärdedelar anser att det är viktigt att Sverige har ett militärt försvar och mer än hälften (51 procent) uppger att de har förtroende för Försvarsmakten.

» Under 2019 blev vi fler.

4 500 rekryter ryckte in till militär grundutbildning vilket överträffade målsättningen. Rekordmånga påbörjade officersprogrammet, över 190 ka-

Förtroendet i samhället för Försvarsmakten ökar.

JIMMY CROONA/STRIDSFOTOAVD.

detter jämfört med drygt 130 föregående år. Även antalet civilanställda ökade markant, främst i samband med en verksamhetsövergång från FMV där cirka 1 900 tackade ja till att få Försvarsmakten som ny arbetsgivare.

» Våra samarbeten fördjupades. I arbetet med att

bygga upp totalförsvaret och samhällets krisberedskap lades stor vikt vid att kartlägga civila myndigheters förutsättningar att lämna stöd till Försvarsmakten vid höjd beredskap. I samarbetet med andra länder intar Finland fortsatt en särställning med bland annat utveckling av ett koncept för gemensamma operationer.

» Vår förmåga prövades.

Under svåra förhållanden löste vi uppgifter i Afghanistan, Irak och Mali. Inom samtliga försvarsgrenar genomfördes kvalificerade övningar. Krigsförbandsövningar med repetitionsinkallade fortsatte under året och Hemvärnet genomförde ett stort antal övningar och beredskapskontroller.

PÅ NY POST

Försvarsmakten placerar flottilljamariral **Ewa Skoog Haslum** vid Marinstaben Muskö som marinchef från 21 januari 2020 tills vidare, dock längst till 30 juni 2024. Ewa Skoog Haslum befordras samtidigt till konteramiral.

Försvarsmakten placerar konteramiral **Jens Nykvist** för växeljämsgöring vid Regeringskansliet Försvarsdepartementet från 1 februari 2020 tills vidare, dock längst till 31 augusti 2020.

Försvarsmakten placerar brigadgeneral **John Stjernfalk** som programledare FCAS SE ledningsstabens inriktningsavdelning vid Högkvarteret från 15 januari tills vidare, dock längst till 31 december 2021.

Försvarsmakten placerar överstelöjtnant **Markus Gannerud** vid Högkvarteret som C INSS J4 från 1

mars 2020 tills vidare, dock längst till 31 dec 2022. Markus Gannerud befordras samtidigt till överste.

Försvarsmakten placerar kommandörkapten **Johan Norlén** vid Högkvarteret LEDS PLANEK Material- och logistikdivisionen, Försvarslogistikdetaljen från 1 januari 2020 till vidare, dock längst till 31 december 2022. Johan Norlén befordras samtidigt till kommandör.

Försvarsmakten placerar överstelöjtnant **Pernille Undén** vid HKV INSS som C J7 från 1 mars 2020 tills vidare, dock längst till 31 december 2021. Pernille Undén befordras samtidigt till överste.

Försvarsmakten placerar överste **Johan Axelsson** som C Ledningsregementet från 1 april 2020 tills vidare, dock längst till 31 mars

2024.

Försvarsmakten förlänger placering av brigadgeneral **Anders Löfberg** som C Specialförbandsledningen från 1 april 2020 tills vidare, dock längst till 30 september 2021.

Brigadgeneral **Fredrik Ståhlberg** tillträder som vice rektor på Försvarshögskolan från 1 februari 2020 tills vidare, dock längst till 30 juni 2024.

Försvarsmakten placerar överste **Laura Swaan Wrede** som stf arméchef vid Arméstaben i Enköping från 1 april 2020 tills vidare, dock längst till 31 mars. Laura Swaan Wrede befordras samtidigt till brigadgeneral.

Försvarsmakten förlänger placeringen av överste **Anders Jönsson** som chef för Flygstaben i Uppsala, från 1 mars tills vidare, dock längst

RAKARE KARRIÄRVÄGAR

IDAG ÄR INTE alla befattningar inom Försvarsmakten jämförbara med varandra. En person med samma befattning kan alltså ha olika uppgifter och krav, beroende på vilket förband denne tillhör. Ibland skiljer det även inom förbanden. Det här försvårar inte minst för den enskilde medarbetaren, som exempelvis inte alltid vet vad som krävs för att utvecklas mot en viss befattning.

Under året etableras därför Försvarsmaktens befattningstypbibliotek, med beskrivningar av de cirka 4200 befattningar som finns inom organisationen. Det gör det enklare att se utvecklingsmöj-

Nu blir det enklare att se vad som krävs för en viss befattning. Här specialistofficerare under utbildning.

ligheter för både militär och civil personal.

Befattningstypbiblioteket förvaltas och utvecklas av i huvudsak skolor och centrum, och inte som tidigare då befattningstyper hanterades av förbanden. Det börjar användas den 1 september 2020.

KRAFTTAG MOT OVÄLKOMMET BETEENDE

KÄNNER DU NÅGON som är ut-satt för ovälskommen beteende? Eller behöver du som chef hjälp att utreda ovälskommen beteende? Nu blir det enklare att få stöd, genom det försvarsmaktsgemensamma utredningsstödet för just detta (UOB – Utredningsstöd Ovälskommen Beteende). Nya riktlinjer ska säkerställa att utredningar sker på ett enhetligt och opartiskt sätt.

– Detta är avgörande för vår arbetsmiljö och på sikt för vår kompetensförsörjning, säger Anna-Carin Björklund projektledare för UOB.

Stödet underlättar och stärker hanteringen av enskilda ärenden, och ger även en förbättrad förmåga till förebyggande åtgärder, för att säkerställa en god arbetsmiljö.

till 31 maj 2020.

Försvarsmakten förlänger placeringen av överste **Urban Rettig** som C OPL vid Must från 1 april tills vidare, dock längst till 30 juni 2021.

Försvarsmakten förlänger placeringen av överste **Thomas Karlsson** som C Mellersta militärregionstaben tills vidare, dock längst till 31 mars 2022.

Försvarsmakten förlänger placeringen av överste **Peter Hederstedt** som C Västra militärregionstaben tills vidare, dock längst till 31 december 2023.

Försvarsmakten placerar överste **Mattias Hanson** som C Ledningskontoret HKV från 1 april 2020 tills vidare, dock längst till 30 april 2023.

Försvarsmakten förlänger placering

av överste **Hans Ilis Alm** som förbindelseofficer vid US European Command Stuttgart, under tiden 7 juli 2020 till som längst 30 september 2020.

Konstituerade överste **Robert Persson** förlängs som försvarsattaché i Brasilia, Brasilien med sidoackreditering till Bogotá (Colombia), Buenos Aires (Argentina), Lima (Peru) och Santiago (Chile) under tiden 1 augusti 2020 tills vidare, dock längst till 31 juli 2021.

Överste **Per Jenvald** förlängs som försvarsattaché i London (Storbritannien) med sidoackreditering till Dublin (Irland) under tiden 1 augusti 2020 tills vidare, dock längst till 31 juli 2021.

Överste **Ingemar Adolfsson** förlängs som försvarsattaché i Ankara

(Turkiet) med sidoackreditering till Amman (Jordanien) under tiden 1 augusti 2020 tills vidare, dock längst till 31 juli 2021.

Överste **Håkan Hedlund** förlängs som försvarsattaché i Berlin (Tyskland) med sidoackreditering till Wien (Österrike) under tiden 1 augusti 2021 tills vidare, dock längst till 31 juli 2022.

Försvarsmakten beviljar generalmajor **Fredrik Robertsson** tjänstledighet för verksamhet vid annan arbetsgivare från 11 maj 2020 tills vidare, dock längst till 10 november 2020.

Försvarsmakten placerar brigadgeneral **Lennart Kvannbäcken** som tf C Leds CIO från 3 mars 2020 tills vidare, dock längst till 31 augusti 2020.

Text *Johanna Toll/LedsKomm* Foto *Bezav Mahmod/Stridsfotoavdelningen*

RESGALEN

Mats är alltid på väg till en ny plats

” Jag älskar att resa och har upplevt en massa roliga och konstiga saker ute i världen. En av de mest minnesvärda händelserna är nog när jag och min sambo hamnade mitt i en voodoofestival i Benin. Och på ett överbokat inrikesflyg i Tadzjikistan, med ståplats, hade jag en get som medpassagerare.

Än så länge har jag varit i 108 länder, däribland alla europeiska länder och hälften av alla länder i Asien och Afrika. Oceanien är för mig helt outforskat och jag har mycket kvar att se i Nord- och Sydamerika. Jag har många ”mer lättresta” länder kvar att besöka, som Kanada och Egypten, men tänker att jag besöker dem när jag blir äldre. Genom mitt jobb i Försvarsmakten har jag fått åka till många olika platser, som Liberia, Afghanistan, USA och Oman.

När jag började resa för cirka 15 år sedan krävdes det mycket research inför varje resa och en guidebok var oundgänglig för att ta reda på vad en taxiresa borde kosta och vad man skulle se och äta i varje land. Numera

är det mycket enklare, det går att göra i stort sett allt med en telefon.

På mina resor försöker jag alltid planera in bergsvandringar, och ridturer när min sambo är med. Jag åker gärna tåg, det är roligt att uppleva kontrasten mellan shinkasen i Japan och gamla rhodesiska tågvagnar i Zimbabwe. Variationerna är det roliga med alla färd sätt – för det är ju själva resan som är målet”.

5 FAVORITLÄNDER

»» Georgien – otroligt vackert land med höga berg, god mat och dryck och trevliga människor.

»» Iran – intressant historia, god mat och gästfria människor.

»» Japan – här har jag varit tre gånger. Det bästa är blandningen mellan nytt och gammalt, storstad och landsbygd.

»» Namibia – lättrest land med omväxlande natur, allt från öken, savann och vildhästar.

»» Tadzjikistan – ”Världens ände”, väldigt få turister och bedärande vackert.

MATS NYSTRÖM

Ålder: 38 år

Familj: Sambo

Bor: Uppsala

Jobbar: Stf. chef stridsfotoavdelningen (Combat Camera)/Går just nu SOFU på Karlberg

Drömresmål: Madagaskar, Nepal, och att bestiga Aconcagua

Konstigast mat: Råkade beställa skivad färhjärna på snabbmatsrestaurang i Kirgizistan

Godast mat: Chatjapuri (ostpaj) med saperavi-vin i Georgien

På jakdragen kärra i Mongoliet.

Strandritt i södra Nicaragua.

En del samlar på exempelvis öletiketter eller t-shirts. Jag har bommat den typen av souvenirer. Men det finns sådant som är svårt att inte få med sig hem – passtämplar, småväxel och viseringar.

SVERIGES HEMLIGA ANTITERRORFORSKNING

Swedec utvecklar metoder som stärker Sveriges förmåga att hindra terrorattentat, bland annat genom att oskadliggöra bomber.

”TÄNT ÄR DET HÄR!” Den totala tystnaden som följer bryts bara några ögonblick senare av en dov explosion som får marken att vibrera. En större bilbomb har precis detonerat.

Vi befinner oss på Försvarsmaktens skjutfält i Älvdalen och har just bevittnat de avslutande testerna i ett projekt för utveckling av metoder mot terrorattentat. Salam Mohammed är

Försvarsmaktens samordnare i det tvååriga projektet, där även Polisen och FOI deltagit. Han är forskningsansvarig på Swedec, Totalförsvarets ammunitions- och minröjningscentrum, och projektets namn beskriver väl vad det går ut på: ”Förmågeutveckling och myndighets-samordning för att motverka storskalig terrorhändelse”. Det är finansierat inom ramen för MSB:s anslag för krisberedskap.

I dag har de prövat en metod för att omhänderta en större bilbomb på ett säkert sätt. Bombens konstruktion är baserad på erfarenheter av verkliga spränganordningar, främst i utlandet. Salam talar

något ovilligt om testet, då det är omgärdat av sekretess.

– Vi vill förstås inte dela med oss av detaljer kring hur vi jobbar. Men det inbegriper utrustning som används operativt i dag, så mycket kan jag säga.

KAN MÖTA HOT GEMENSAMT

HAN ÄR PÅTAGLIGT nöjd. Själva sprängningen hörde egentligen inte till testet, utan var nödvändig för att göra sig av med sprängladdningen efter att den omhändertagits från bilen.

– Skälet till att vi är här i Älvdalen är att sprängladdningen är så kraftig. Vi hade inte kunnat göra det på något av

Försvarsmaktens andra områden där sprängningar får ske, förklarar Salam.

Projektet berör flera delar av hotskalan, från fred till höjd beredskap. En av huvudpöngerna med att de fyra myndigheterna deltar i det tillsammans är att de får samma kunskaper och erfarenheter, och kan arbeta sida vid sida med valda antagonistiska hot. Det är en

” Bombens konstruktion är baserad på erfarenheter av verkliga spränganordningar, främst från utlandet. ”

påtaglig fördel att myndigheterna kan använda samma tekniker och metoder, utifrån sina respektive uppgifter och befogenheter beroende på var i konfliktskalan en situation befinner sig. Sammantaget ökar detta effektiviteten och stärker förmågan.

Salam förklarar att man både utvecklat metoder och övat samordning mellan myndigheter. Allt har vid upprepade tillfällen prövats, bland annat genom omfattande

fälttester här i Älvdalen.

– Dokumentationen från testerna har legat till grund för utvärdering och justering av tekniker och metoder, förklarar han.

FORSKNINGEN BLIR UTBILDNING

FLERA REPRESENTANTER FÖR de övriga myndigheterna i projektet finns också på plats under denna den avslutande

fasen. De kommer att få del av resultat och erfarenheter som gjorts, i form av utbildningsmaterial, handböcker och instruktioner.

Salam har själv upplevt osäkerhet och krig på nära håll. Han flydde från hemlandet Irak i samband med Kuwait-kriget, och hade då redan varit med om Iran-Irak-kriget på 80-talet. Hans flykt tog honom till Sverige, där han studerade till civilingenjör och senare doktorerade inom tillämpad fysik.

Efter ett lyckat försök att omhänderta den kraftiga bilbommen detoneras den under kontrollerade former.

Som barn flydde Salam Mohammed Kuwait-kriget. Nu leder han forskning kring röjning av sprängladdningar.

I rollen som forskningsansvarig på Swedec leder Salam arbetet med analys och uppföljning av forskning och teknisk utveckling inom ammunitions- och minröjningsverksamhet. ◀

Text **Daniel Wiberg/Swedec** och **Henrik Lundqvist Rådmark/Leds Komm**

SWEDEC

Totalförsvarets ammunitions- och minröjningscentrum

» Swedec (Swedish EOD and Demining Centre) är Sveriges kompetenscentrum inom ammunitions- och minröjning. Organisationen utbildar och stödjer militär, polis och civil personal.

» Utbildningsenheten utbildar ammunitionsröjningsledare inom Försvarsmakten och bombtekniker inom Polismyndigheten.

» Operativt stöd. Enheten arbetar med underrättelser, insatstöd, ammunitionsteknik samt den årligen återkommande övningen – Swedish EOD Exercise – SEE.

» Funktionsutvecklingsenheten bedriver utvecklingsverksamhet inom ammunitions- och minröjningsverksamhet (EOC) med fokus på materiel, teknik, metod och säkerhet.

ÖVNING

JÄGARE I VINTERLAND

Medan stora delar av Sverige hade snarast vårlika väderförhållanden under januari tog vintern ett starkt grepp i norr, något som deltagarna i Mace 2020 fick känna på.

UNDER ÖVNINGEN MACE (Mountain arctic combat exercise), som gick sista veckan i januari, utmanades deltagarnas förmåga till rörlighet och spaning under mycket dåliga väderförhållanden. I övningen deltog jägare ur 12:e bergsjägarpluton på Arméns jägarbataljon och 20 soldater i danska Jaeger corps. Utöver det fanns även en grupp instruktörer från UAV-enheten vid K3 i syfte att lära sig flyga i fjällterräng på plats, berättar

– Men det var ofta mycket dåliga siktförhållanden och soldaterna fick uppleva många så kallade whiteouts på grund av kraftiga snöfall. En whiteout är när du tappat alla visuella referenser och exempelvis inte kan uppfatta om skotern rör sig framåt eller bakåt, eller om den står still.

TUFFT OCH LÄRORIKT

MACE GENOMFÖRDES väster och norr om Kvikkjokk över ett tämligen stort område och

”En whiteout är när du tappat alla visuella referenser och inte kan uppfatta om skotern rör sig framåt eller bakåt, eller om den står still.”

kaptan Carl-Johan Olofsson på Arméns jägarbataljon, som var övningsledare.

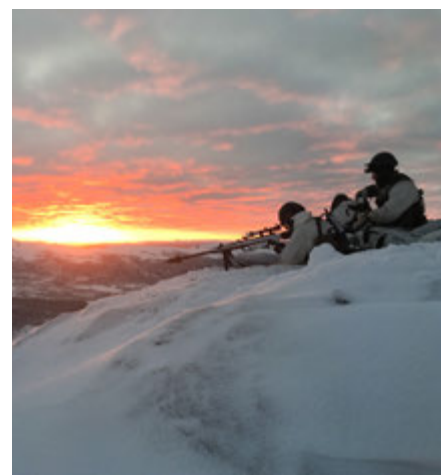
Scenariot var enkelt: fienden hade upprättat baser i fjällområdet runt Kvikkjokk och jägarnas uppgift var att hitta dessa och spana mot dem, för att skapa en bild av hur fienden planerade att agera. Kylan var inte den största utmaningen. Temperaturen sjönk inte lägre än till 15-20 minusgrader under veckan – att jämföra med nära minus 40 under förra årets Mace-övning.

VÄNSTER: Utöver rörlighet och spaning övades även skjutning i fjällterräng.

jägargruppernas förflyttningar skedde i huvudsak med snöskoter.

– De har blivit riktigt duktiga på att ta sig fram med skoter även i svår terräng. Det var bara de sista få kilometerna fram mot övningens fientliga baser som skidorna behövdes, berättar Carl-Johan Olofsson och konstaterar att veckan var både tuff och lärorik. ◀

Text Henrik Lundqvist Rådmark
Foto 12:e bergsjägarpluton

OVAN: Eldanfall mot fientlig bas i gryningen. **VÄNSTER:** Fiendens relästation förstörs medelst sprängning.

Långräckviddig
bekämpning av
mål med finskt
raketartilleri.

FINSKA KANONER

Eldop för blivande svenska eldledare och finalskjutning för finska rekryter. Det var förutsättningarna när övning North 19 genomfördes i finska Rovajärvi i slutet av 2019.

ÖVNING NORTH 19 fokuserar på bekämpning med sammansatta förband, där bland annat artilleri och olika mekaniserade förband ingår.

Från den svenska sidan hade övningen tre syften. Det främsta var att kunna påbörja de grundläggande skjutmomenten i utbildningen till eldledare.

De övriga två handlade om

erfarenhetsutbyte mellan länderna och att få möjlighet att öva samarbete länderna emellan. Övningen i sig var ett utmärkt tillfälle för jämförelse av metoder, erfarenhetsutbyte, förevisning av varandras materiel, men också hur det är att vara rekryt i Sverige kontra Finland.

Den årligt återkommande övningen brukar enbart bestå av finskt deltagande. Men när Artilleriregementet utbildar rekryter till eldledare, insåg att de var i behov av fler skjututfällen, med mer ammunition, sträckte man ut handen till

grannlandet Finland. Den utsträckta handen togs emot med stor entusiasm och sensorkompaniet bjöds in.

20 REKRYTER TILL FINLAND

EFTER BARA FEM månaders grundutbildning och tre veckors grundkurs för eldledare skickades ett 20-tal rekryter till grannlandet Finland för att för första gången leda in den indirekta elden mot målet. En uppgift som rent utbildningsmässigt innebar en hög stegring och ställde stora krav på rekryterna. De skulle inte bara göra det de precis lärt sig – de skulle även göra det

OVAN VÄNSTER: Finskt raketartilleri M 270 spänner musklerna. OVAN HÖGER: Vinkelmätarens gruppering kontrolleras och utvärderas av finsk officer. NEDAN: Samarbetet mellan de finska och svenska soldaterna gick mycket bra under hela övningen, trots olika språk och trots att det för svenskarnas del var de första skjutningarna någonsin.

tillsammans med ett annat lands soldater och på ett annat språk.

– Det var kul att se hur bra rekryterna presterade. Skjutningarna i Finland var trots allt deras första skjutningar någonsin. Att efter bara tre dagar kunna skjuta på engelska och med ett annat land – det var helt klart över förväntan, sa Johan Ström, chef för sensorkompaniet på A9.

TÄTT SAMARBETE OCH NYA PERSPEKTIV

DE SVENSKA ELDLEDARNA fick bland annat använda de finska skjutande enheterna för att leda in eld.

Vidare övades de båda ländernas motsvarigheter sida vid sida, i tätt samarbete för att lösa olika understödsuppgifter.

”Jag har fått väldigt mycket erfarenhet genom att öva i ett annat land. Övningen var verkligen en höjdpunkt för mig.”

Ett annat exempel på samverkan var de rapporter som exempelvis de svenska eldledarna lämnade över till de finska efter en natt av spaning.

Samarbetet var med andra ord verkligen nära och i högsta grad avgörande för övningens framgång.

– Det mest positiva var att våra befäl lät oss göra alla moment själva, de la sig inte i förutom när det gällde säkerheten. Det ställde krav på oss att verkligen samverka med våra finska kollegor för att kunna lösa uppgiften, det var häftigt, sa Niklas Wüpper.

11-månadersrekryten Niklas Wüpper och hans kamrater på eldledningspluton har därmed gjort delar av det som krävs för att få kalla sig eldledare. Elddotpet gick så bra det bara kunde, nya erfarenheter är dragna och framtiden ser ljus ut.

– Jag har fått väldigt mycket erfarenhet genom att öva i ett annat land, säger han.

– Övningen var verkligen en höjdpunkt för mig – något som jag kommer att minnas resten av livet. ◀

Text **Viktoria Szakacs/A9**

Foto **Försvarsmakten Finland**

HON LEDER MARINEN

DEN 21 JANUARI BLEV **EWA SKOOG HASLUM** DEN FÖRSTA KVINNLIGA CHEFEN FÖR EN FÖRSVARSGREN, NÄR HON TOG ÖVER SOM MARINCHEF EFTER JENS NYKVIST.

Text **Henrik Lundqvist Rådmark** Foto **Bezav Mahmud/Stridsfotoavdelningen**

DET BLEV INTE riktigt som hon hade tänkt sig. Inte alls, faktiskt. När Ewa Skoog Haslum planerade att ta ut en lång semester under 2019 kom istället en förfrågan om att ta över som marinchef.

Hon var då, våren 2019, vice rektor på Försvarshögskolan och frågan var högst oväntad. Och den var som sagt inte alls i linje med hennes tankar.

– Men inom Försvarsmakten är vi ju vana vid att det plötsligt kommer ny information eller

vecklad förståelse för politiska aspekter.

I slutet av hösten hade hon bestämt sig och formellt beslut fattades av ÖB i december. Den 21 januari tog så Ewa Skoog Haslum över som marinchef efter Jens Nykvist. Samtidigt befordrades hon från flottilljammiral till konteramiral.

NY TEKNIK FÖR STÄRKT FÖRMÅGA

HON HAR UNDER nästan hela sitt yrkesverksamma liv arbetat i en organisation som präglats av neddragningar. När hon nu tar över ansvaret för produk-

strategiska uppehållet”. Inte kapacitetsmässigt, konstaterar hon, men förmågorna finns kvar. Däremot måste marinen nu växa och bli starkare, såväl personellt som materiellt.

Där ser Ewa Skoog Haslum att nytänkande och ny teknik är avgörande, och nämner obemannade farkoster som ett exempel. Men det handlar inte om en total omstrukturering, utan om en komplettering av befintliga system och materiel.

En utmaning i detta blir att förstå på vilket sätt ny teknik kan komma in. För att hitta sva-

”JAG TROR JU INTE ATT VI KOMMER ATT FÅ ALLA RESURSER SOM VI ANSER ATT VI BEHÖVER INOM MARINEN. DÄRFÖR MÅSTE VI KNÄCKA NÖTEN OCH FÅ ETT PLUS ETT ATT BLI TRE.”

nya besked som vänder upp och ner på tillvaron, eller i varje fall situationen, berättar Ewa Skoog Haslum.

Det skulle dröja åtskilliga månader innan ett formellt beslut togs. Och för henne själv var det inget enkelt beslut. Skulle hon verkligen räcka till för uppgiften? Skulle hon komma att trivas som marinchef? Rollen är avgjort mer strategisk än hennes tidigare roller, och utöver de militära delarna kräver den också en ut-

veckling och utveckling av samtliga marina förband gör hon det i ett läge där istället tillväxt och förstärkning av förmågor är centrala teman.

– Det är förstås oerhört spännande, men samtidigt utmanande. För jag tror ju inte att vi kommer att få alla resurser som vi anser att vi behöver. Därför behöver vi knäcka nöten och få ett plus ett att bli tre.

Samtidigt är hon tacksam för att vi har bibehållit de marina förmågorna under ”det

ren på det behöver man förstå hotbilderna och samhällsutveckling. Obemannat medför att risker för egen personal kan minimeras. Detta medför att taktiken förändras; medel och motmedel går alltid hand i hand påpekar hon.

Så mycket mer vill inte Ewa Skoog Haslum utveckla sin syn på hur marinen behöver förändras. Visserligen antyder hennes blick och kroppsspråk att hon har åtskilligt fler tankar om det, men i skrivande stund är det

**KONTERAMIRAL
EWA SKOOG
HASLUM**

Aktuell: Marinchef sedan 21 januari 2020

Ålder: 52 år

Familj: Man och två söner 21 och 17 år

Bor: Stockholm

Intressen: Skidor, familjeliv och skärgården

HMS Sundsvall på svenskt vatten. Under 2006-2008 var Ewa Skoog Haslum chef på fartyget.

”DET HAR OFTA KOMMIT UPP NÄR JAG BÖRJAT I EN NY BEFATTNING ELLER BLIVIT BEFORDRAD, ATT JAG ÄR FÖRSTA KVINNAN PÅ EN VISS POSITION ELLER MED EN VISS MILITÄR GRAD.”

ännu för tidigt att dela med sig av dem.

FÖRSTA KVINNAN ATT LEDA MARINEN

NÅGOT ANNAT HON inte gärna uppehåller sig allt för länge vid är det faktum att hon är den första kvinnliga chefen för en försvarsgren – i Sverige och troligen första kvinnliga marinchef i världen

– Det har ofta kommit upp när jag börjat på en ny befattning eller blivit befördrad, att jag är första kvinnan på en viss

position eller med en viss militär grad. Men det är inget jag tänker på för egen del, och jag har aldrig upplevt några hinder under mitt yrkesliv kopplat till att jag är kvinna.

– Samtidigt inser jag att det finns kvinnor som upplever motstånd och en utsatthet i sin karriär på grund av sitt kön, vilket är helt oacceptabelt, så om jag på något sätt kan agera förebild så har jag självfallet inga problem med det.

Däremot har hon ingen gyllene nyckel att dela med sig av

till andra kvinnor som vill göra karriär i en mansdominerad organisation eller bransch och som upplever ett motstånd.

Det Ewa Skoog Haslum däremot kan dela med sig av till alla, är ett råd som hon återkommer till flera gånger under intervjun: att vara ärlig och uppriktig mot både sig själv och sin omgivning, och att inte försöka vara någon annan än den man är.

– Det är grunden för ett bra ledarskap och för att kunna skapa en välfungerande organisation.

Chefsbyte. Den 21 januari lämnade avgående marinchef Jens Nykvist över marinchefens kommandotecken till Ewa Skoog Haslum.

”JAG HAR FAKTISKT ALDRIG PLANERAT MIN KARRIÄR ELLER MINA JOBBYTEN. DET HAR ANDRA GJORT ÅT MIG. NÄR NÅGON SAGT ÅT MIG ATT SÖKA EN TJÄNST HAR JAG GJORT DET.”

ANDRA HAR PLANERAT HENNES KARRIÄR

NÄR EWA SKOOG Haslum accepterade erbjudandet om att bli marinchef följde det ett mönster som varit etablerat hos henne sedan länge. Nämligen att aldrig själv söka sig till en viss position eller tjänst.

– Jag har faktiskt aldrig planerat min karriär eller mina jobbyten. Det har andra gjort åt mig.

Sen skrattar hon lätt och lägger till att hon ganska lätt faller för smicker och ”är otroligt

lättlurad”. Så när någon har sagt åt henne att söka en tjänst har hon gjort det.

Men hon vet vad hon vill, hon vet vart hon ska och ser till att ta sig dit. Som när hon avslutade sin senaste föräldraledighet 2004 och kände en stark längtan tillbaka ut på sjön. Det var ovanligt då att som mamma vilja vara till sjöss istället för att ta en befattning i land, berättar Ewa Skoog Haslum. Men hon valde ändå att gå till sjöss, som sekond (ställföreträdande fartygschef)

på HMS Gävle.

– Jag har också ofta sagt att man ska välja sin partner noga. Om man väljer familjeliv och karriär så måste man vara överens om hur det hela ska gå till. Jag har en fantastisk man som har varit med på denna resa sedan 1991 då jag var fänrik, säger hon och pekar åter på stjärnan hon alltid navigerat efter.

– Mina livsval bottnar i övertygelsen om att du måste vara ärlig. Både mot omgivningen och mot dig själv. ◀

EWA SKOOG HASLUMS MILSTOLPAR

"IBLAND VAR JAG SÅ TRÖTT ATT JAG INTE ORKADE GÅ TILL MIN HYTT OCH SOVA EFTER MIN SJÖVAKT, UTAN LA MIG PÅ DURKEN I RADIOHYTTEN."

» 1987. **Värnplikten. Radiotelegrafist på HMS Stockholm.** "Jag var sjösjuk en hel del. Ibland var jag så trött att jag inte orkade gå till min hytt och sova efter min sjöväkt, utan la mig på durken i radiohyttan. Men det var en fantastisk tid."

» 1994–95. **Artilleriofficer/eldledare, HMS Gävle.** "Som artilleriofficer fick jag ju skjuta – och det är roligt! Jag var också manöverofficer och fick köra mycket båt. Extra kul är att den jag gick vakt med, Anders Olovsson, nu är ställföreträdande marinchef."

» 1997–98. **Lärare på Ledningsstridsskolan,**

Berga. "Vårt yrke ger så många olika typer av tjänster. Att vara lärare ställer helt andra krav på en. En mycket utvecklande och rolig tid."

» 2001–03. **Perspektivplaneringen på Högkvarteret.** "Mitt första jobb utanför Marinen. Det kändes annorlunda men var oerhört lärorikt att se hur arbetet inför ett försvarsbeslut bereddes. Sen att FB04 inte var någon särskild munterhet är en annan historia"

» 2006–08. **Fartygschef HMS Sundsvall.** "Utän tvekan det roligaste jobbet! Vi tillbringade bland annat fem månader på insats i Libanon, som en del i

FN:s maritima UNIFIL-styrka, och utvecklade en väldigt stark gemenskap ombord."

» 2008–2010. **Försvarshögskolans chefsprogram.**

» 2010–2011. **Marintaktiska staben på Högkvarteret.**

» 2014–2016. **Flottiljchef 4.Sjöstridsflottiljen.**

» 2017–2020. **Vice rektor Försvarshögskolan.**

"När jag läste chefsprogrammet på FHS sa jag att 'här vill jag nog jobba någon gång i framtiden'. Det fick jag möjlighet till och jag rekommenderar alla som kan ta chansen till en FHS-period. Dels för att det är en alldeles fantastisk arbetsplats

med skickliga medarbetare, dels för att man själv utvecklas oerhört mycket där och att det behövs kompetent personal där när vi ska tillväxa."

"TONÅREN VAR LIVSAVGÖRANDE"

"Övre tonåren var en turbulent period och synnerligen danande. Jag var inte så skolpig, hade hästar som skulle tas om hand, och jobbade inom jordbruk vår, sommar och höst. I åttonde klass följde jag med en kompis på en hemvärnsövning. Det var fantastiskt roligt och då bestämde jag mig för att söka mig till Försvarsmakten."

Värnplikten till en början i Karlskrona.

En lätt sjösjuk "gnista" ombord HMS Stockholm.

Fänrik och signalbefäl ombord HMS Gävle..

Fänrik och signalbefäl ombord HMS Gävle.

Eldledare och manöverofficer som löjtnant ombord HMS Gävle.

Som flottiljchef på fartygsbesök med dåvarande ÖB vid senator Bidens besök i Sverige.

Hemkomstceremoni efter den maritima UNIFIL-insatsen 2007.

Ett kärt återseende efter missionen, med familjen på Skeppsbron i Stockholm den 1 sept 2007.

UPPDRAG: STOPPA SABOTAGE!

Säkerhetsförbanden hejdar främmande makts specialförband innan hoten blir verklighet

DET ÄR FUKTIGT i luften, ishal-ka på vägarna och dålig sikt. Radaranläggningar på ostkusten har utsatts för sabotage av främmande makts specialförband. Säkerhetsförband beordras att lösa uppgifter i olika delar av landet i syfte att indikera främmande makts närvaro. Vi befinner oss mitt i övning Silfverlood.

Under åtta dagar samlades 171 män och kvinnor samt 16 hundar från samtliga försvarsgrenar för att delta i årets övning Silfverlood. Övningen planeras och genomförs av FMUndSäkC:s säkerhetsförbandsavdelning med främsta syfte att pröva och examinera kadetter mot ORE och FHS utgivna målsättningar för respektive kursplan.

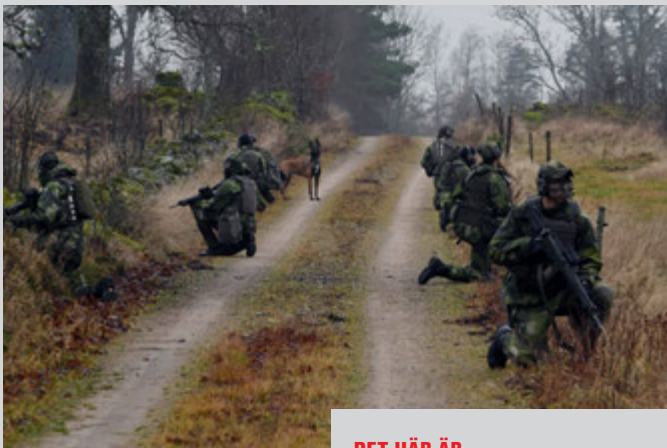
Säkerhetsförbanden har som uppgift att verka i hela konfliktskalan både i fred, kris och i krig, där alla uppgifter ska lösas året runt oavsett miljö.

– Med ett försämrat omvärldsläge och ökad militär verksamhet i närområdet är det viktigt att öva säkerhetsförbandtjänst på ett ändamålsenligt sätt och examinera så många blivande säkerhetsförbandsofficerare som möjligt. Vi behöver kunna agera förutseende, upptäcka, lokalisera och identifiera och i tid möta säkerhetshot som riktar mot Förvarsmakten och dess intressen i Sverige men även utomlands, säger övningsledare förvaltare Ola Hansson.

Övningen genomfördes i två delar, där den första delen med enbart kadetter och den andra

OVAN: Att använda alla tillgängliga sinnen hos gruppen kan vara skillnaden mellan framgång och misslyckande vid indikering. Här ses en soldat genomföra en så kallad SOLO, ett minnesord för "stanna, observera och lyssna ofta". NEDAN: En grupp förbereder sig för att påbörja lösandet av uppgiften patrullering med hund.

DET HÄR ÄR SÄKERHETSFÖRBANDEN

Säkerhetsförbandsavdelningen på Försvarsmaktens under rättelse- och säkerhetscentrum (FMUndSäkC) bedriver utbildning inom säkerhetsförbandstjänst i huvudsak mot Specialistofficersutbildningen och Officersprogrammet samt yrkes- och befattningsutbildningar. Är du intresserad av säkerhetsförbandstjänst, kontakta Säkerhetsförbandsavdelningen på: fmundsakc-utbe-sakfavn@mil.se

delen tillsammans med inbjudna säkerhetsförband.

– Det är väldigt viktigt att skapa stridsledningstillfällen för kadetterna och möjlighet att truppöra på stridsteknisk nivå. Även deltagande förband ges träningstillfällen för hundtjänst och metoder för indikering och lokalisering, säger Ola Hansson. ◀

Text & foto *Sofia Norin Jansson/ FMUndSäkC*

MED DATORN SOM VAPEN

Sverige stärker cyberförsvaret. I år utbildas de första cybersoldaterna.

I sommar rycker 30 män och kvinnor in för att bli cybersoldater. Utbildningen sker i Enköping och i samarbete med bland andra Kungliga tekniska högskolan (KTH).

Men vad är ett cyberförsvaret och varför behövs det? Vi frågade David Olgart på ledningsstabens CIO-avdelning, som sedan 2017 deltar i utvecklingen av just detta inom Försvarsmakten.

– Cyberförsvaret kan beskrivas som förmågan att upptäcka, identifiera och avvärja hot mot informationssystem som kom-

mer från kvalificerade motståndare med stora resurser, primärt statliga och statsunderstödda aktörer. Eftersom nästan alla samhällsfunktioner är beroende av it kan attacker leda till ytterst allvarliga konsekvenser, som utslagen tele- och datakommunikation, och utslagen el- och vattenförsörjning.

– Ett effektivt cyberförsvaret förutsätter att vi ständigt övervakar våra system, och har förmåga att upptäcka hot och också kan vidta åtgärder. Eftersom tekniken utvecklas i hög takt behöver vi inte bara ha kompetens om dagens lösningar. Vi behöver också ha förmåga att lära oss nytt och följa utvecklingen för att förstå

DAVID OLGART

David Olgart, Ledningsstabens CIO-avdelning.

hur omvärlden och hotbilden förändras.

Hur är det svenska cyberförsvaret organiserat?

– Cyberförsvaret leds och

BEZAV MAHMOD/STRIDFOTOAVDELNINGEN

åt ekonomiska värden. Andra handlar om spionage. Det finns också exempel på rena sabotage, när it-attacker har använts för att slå ut grundläggande samhällsfunktioner som tele- och datakommunikation, och el- och vattendistribution.

Hur övar ett cyberförsvar?

– Cyberförsvaret övas i en träningsanläggning, en så kallad Cyber Range. Försvarsmakten övar dels i sin egen anläggning, dels i FOI:s anläggning, Crate. När vi genomförde

här typen ofta påverkar viktiga samhällsfunktioner brukar vi samöva med representanter från andra myndigheter och företag i vår leveranskedja, till exempel Luftfartsverket och FMV.

Vilka kunskaper och färdigheter krävs hos dem som börjar utbildningen?

– Utöver grundläggande egenskaper som gäller för alla personer som får genomgå grundutbildning, tittar vi på förmåga till problemlösning,

”Vi behöver också ha förmåga att lära oss nytt och följa utvecklingen för att förstå hur hotbilden förändras.”

övningen Safe Cyber 2019 i höstas använde vi just Crate. Enkelt förklarar är det en it-miljö som återspeglar internet och som också innehåller system från påhittade företag och myndigheter. Under övningen sker it-attacker av olika slag, och de som övas ska upptäcka och hantera dessa.

– Eftersom händelser av den

hur väl man tar till sig information under stress och hur bra man är på att känna igen mönster.

– Givetvis behöver de som utbildas till cybersoldater också få en god kunskap om informationssystem på olika nivåer. ◀

Text **Henrik Lundqvist Rådmark/Leds Komm**

samordnas från ledningsstabens CIO-avdelning. Cyberförsvar är en integrerad del i Försvarsmaktens verksamhet. Till exempel bidrar dagligen vår driftorganisation FMTIS, liksom, såklart, IT-försvarförbandet.

– När cybersoldatutbildningen startar i juli tar vi ett stort steg mot en förstärkning av cyberförsvaret. Totalt 30 män och kvinnor kommer då att utbildas till cybersoldater, som ska tjänstgöra i olika förband i Försvarsmakten.

Vad behöver vi skydda?

– Det finns många exempel på attacker mot samhällsviktiga it-system. Attackerna genomförs av många olika skäl. En del sker för att komma

GEMENSAMT FORSKNINGSCENTRUM PÅ KTH

Doktorander utbildar soldater

Som ett led i att stärka Sveriges förmåga till cyberförsvar har Försvarsmakten och KTH upprättat ett forskningscentrum inom området, CDIS (Centrum för cyberförsvar och informationssäkerhet). Det invigdes i januari och överste Rickard Stridh, forskningschef

på Försvarsmakten, förklarar varför samarbetet sker.

– Många av de områden som berör cyberförsvar är inte traditionellt militära. Därför är det nödvändigt att söka samarbete med nya aktörer, som KTH i det här fallet.

Redan vid start pågår sex forskningsprojekt med olika inriktning. Parallellt med forskningen ska

Rickard Stridh,
forskningschef.

doktoranderna som arbetar vid centrumet även hålla i delar av utbildningen för de blivande cybersoldaterna.

FÖRSVARSMAKTEN

RÖJDYKARE

ATT.. MÖTA BOMBER PÅ DJUPET

RÖJDYKARNA PÅ FJÄRDE
SJÖSTRIDSFLOTTILJEN BEDRIVER
STÄNDIGT SKARP VERKSAMHET.
NÄR DE INTE RÖJER AMMUNITION
ELLER MINOR STÅR DE REDO
ATT HJÄLPA CIVILSAMHÄLLET
MED UNDERVATTENSSÖK ELLER
BÄRGNING AV FÖREMÅL.

Text *Henrik Lundqvist Rådmark/LedsKomm* Foto *Bezav Mahmod/Stridsfotoavdelningen*

RÖJDYKARE

VATTNET ÄR KALLT och du ser knappt din egen hand i det kompakta mörkret. Det är 50 meter upp till ribbåten du nyss lämnat tillsammans med din kamrat. Någonstans framför er finns en sprängladdning. Ni är röjdykare och uppdraget är tydligt: hitta laddningen och oskadliggör den.

Allt fler börjar få upp ögonen för en av de tuffaste utbildningarna inom försvaret, just den till röjdykare. Men även om den ställer höga krav på rekryterna ger den oerhört mycket tillbaka. Känslan av att klara moment som från början ter sig näst intill omöjliga är svårslagen, berättar Lars Larsson, som är en av instruktörerna vid 44:e röjdykardivisionen på Fjärde sjöstridsflottiljen.

– Att iklädd mekanikeroverall hoppa från tre meters höjd ner i vattnet, göra en kullerbytta och sedan omedelbart simma nära 50 meter innan du får hämta luft är minst sagt utmanande. Men när du klarat av det har du samtidigt flyttat en gräns, och också visat för dig själv att du kan hantera en nödsituation under ytan.

MOTIVATION VIKTIGAST

TRÄNINGSMOMENTET illustrerar också tämligen väl vilka grundegenskaper en röjdykare bör ha. Fysisk styrka och uthållighet är lika viktiga som förmågan att behålla lugnet när ”kroppen skriker hjälp!”. Det är lite av en myt att man behöver vara en duktig simmare. Motivation är betydligt viktigare, förklarar Lars Larsson.

– Vi har haft rekryter som knappt kunde crawla vid uttagningen, men som blivit duktiga röjdykare. Och vi har

Röjdykaraspiranterna genomför vattenfys för att bättre kunna hantera nödsituationer under ytan. Här under rekryten på Berga.

En kort vila mellan övningarna är alltid uppskattad även om kalla skaver mot kroppen.

Här lär sig aspiranterna vikten av gott samarbete, något som är en oundgänglig grund för en framgångsrik utbildning och tjänstgöring som röjdykare.

RÖJDYKARE

Att kunna sätta den egna bekvämligheten åt sidan med bibehållet gott mod och fokus på uppgiften är en viktig förmåga för en röjdykare i skarpa situationer.

Blivande röjdykare på väg upp
på en av röjdykardivisionens
båtar, en så kallad RIB-EOD,
efter genomfört dyk.

RÖJDYKARE

Slappna av, tänk igenom nästa steg och gör dig redo.

Att dyka och jobba med tung utrustning i en gungande ribbbåt tär på krafterna. Mycket god fysik är därför en förutsättning för att kunna klara av tjänstgöring under längre perioder.

Stilla vatten och blå himmel. En härlig dag på jobbet som röjdykare.

haft tävlingssimmare som inte kunnat genomföra den.

Utbildningens inledande två månader sker på Berga utanför Stockholm och består av mycket fysisk träning och många moment som utförs i vatten.

– Hela den delen av utbildningen syftar till att förbereda rekryterna för dykutbildningen och är väldigt krävande.

Trots att röjdykarnas huvudsakliga uppgifter handlar om att agera under vattenytan för att hitta och oskadliggöra sprängladdningar – både i fredstid och i krig – löser de ofta uppgifter även på land. Och inte bara i Sverige. Röjdykare deltar i många av de utlandsuppdrag som Sverige har.

STÖD TILL CIVILSAMHÄLLET

MEN DEN KLASSISKA röjdykartjänsten sker i svenska vatten på ett röjdykarfartyg. Normalt finns mellan tre och sex röjdykare på ett sådant. Uppdragen i fredstid varierar från oskadliggörande av gamla minor, torpeder eller granater från andra världskriget till att stödja andra myndigheter

exempelvis genom att utföra sökuppdrag.

I händelse av krig har röjdykarna en viktig stödjande roll, förklarar Lars Larsson. Det kan handla om att se till att exempelvis hamnanläggningar inte är minerade, eller att oskadliggöra minor i farleder där både civil och militär sjötrafik behöver passera, så att övriga styrkor kan fungera och förflytta sig.

Under 2019 antogs nio rekryter till utbildningen. Elva månader senare examinerades sex av dem vid 44:e röjdykardivisionen i Skredsvik på västkusten, där utbildningens sista fyra månader sker. Men behovet av röjdykare är stort och målet är att kraftigt öka antalet examinerade röjdykare. ◀

HAMILTON RÖJDYKARNAS FADER

Röjdykarverksamheten grundades av Rolf Hamilton, efter att han 1952 genomfört en specialkurs i dykning för kommandosoldater hos amerikanska flottans UDT (underwater demolition team) – föregångaren till dagens Navy SEAL.

Stolta nyblivna röjdykare gratuleras av dåvarande marinchef Jens Nykvist, efter hårt slit. Nu väntar tjänstgöring ombord på röjdykarfartyg eller i en av de marina EOD-grupperna.

Chefen för armémateriel på FMV, Mikael Frisell, och arméchefen Karl Engelbrektson följde testerna tillsammans med FOI:s försöksledare Mirko Thorstensson i bataljonschefens vagn.

STRIDSLEDNING 2.0

Med ett digitalt stridledningssystem blir armén både snabbare och slagkraftigare. "Vi går in i en ny tidsålder", säger arméchef Karl Engelbrektson.

ARMÉN STÅR INFÖR ett paradigmskifte när det gäller sambands- och ledningssystem. Den välkända Radio 180 är på väg att ersättas samtidigt som ett datorstött ledningsstöd ska införas. Det ger bland annat möjlighet till högre tempo i strid.

– Ett nytt lednings- och sambandssystem är ett avgörande steg när vi nu ska digitalisera armén. Och det är mer än bara ett system, vi går in i en ny tidsålder, säger arméchefen Karl Engelbrektson.

Under de senaste två åren har det nya systemet utvärderats av Markstridsskolan med stöd av

Försvarets forskningsinstitut (FOI) och Försvarets materielverk (FMV). Som avslutning har det testats i fält i Norrbotten under ett antal veckor.

INGA STRIDSFORDON I TESTERNA

RENT PRAKTISKT genomfördes fälttesterna som ett anfall med en mekaniserad bataljon, en så kallad 122/90-bataljon. Men under testerna har varken stridsfordon och stridsvagnar deltagit. I stället har varje del i bataljonen utgjorts av en bandvagn med de tekniska systemen installerade, och personal som agerar chefer på de olika nivåerna i bataljonen. Under fälttesterna i Norrbotten har även telekrigsförband deltagit.

– Vi vill ju se att systemet fungerar i en miljö där motståndaren aktivt stör vårt samband. Därför ingår både markbunden och luftburen

störning under testerna, berättar Lars Behm som är förvaltare vid Markstridsskolan och projektets ledare.

Bataljonen har under testerna utgjorts av ett tillfälligt kaderförband med personal från I 19 och Amfibieregementet.

– Vi har anfallit på stor bredd till en början, för att sedan fortsätta med ett kraftsamlat samordnat anfall på smalare bredd för att till sist slå motståndaren. Hela anfallsrörelsens djup var drygt tolv kilometer och största bredd sex kilometer.

– Att testa systemen under realistiska förhållanden med ett väl genomarbetat scenario är mycket viktigt. Här får vi svar på hur det fungerar i väglöst land med dålig infrastruktur och inslag av störning från motståndaren, berättar major Marko Tillaeus, som varit

På datorskärmen som hör till ledningssystemet visar lägeskartan sekundaktuellt läge på samtliga enheter i bataljonen.

Översergeant Moa Raattamaa från pansarbataljonen på I 19 var en av de som agerade direkt underställd chef under testerna. "Det är bra att vi får vara med när det genomförs tester av det nya stridsledningssystemet."

”Det här är oerhört viktigt för utvecklingen av arméns förmåga i fält. Men det betyder inte att vi lägger bort gamla kunskaper.”

bataljonschef under försöken i Norrbotten.

VIKTIGT ATT FÅ BIDRA

MOA RAATTAMAA, översergeant på pansarbataljonen på I 19, är en av dem som agerat direkt underställd chef under testerna. Vi mötte henne under en av testdagarna.

– Under dagens anfall har jag varit chef på en av plutonerna i stridsvagnskompaniet och i går var jag i bekämpningsfunktionen på bataljonen. Nu återstår det att se hur synpunkterna i vår utvärdering kan påverka systemet innan det levereras.

– Jag förstår att det är ett högteknologiskt system som man inte bara kan ändra hur lätt som helst men vi har ju

fått vara med och bidra till att noggranna tester har kunnat genomföras.

Under några dagar av valideringsperioden i Norrbotten fanns arméchefen, generalmajor Karl Engelbrektson och chefen för armémateriel på FMV, brigadgeneral Mikael Frisell på plats för att följa försöksverksamheten.

– Det här är oerhört viktigt för utvecklingen av arméns förmåga i fält. Men det betyder inte att vi helt lägger bort alla våra gamla kunskaper. Det här är system som kommer att stödja, effektivisera och utveckla våra beprövade metoder. Det handlar helt enkelt om att bli mer effektiv för att få ut bästa effekt, säger Karl Engelbrektson.

FÅ BRISTER

Försöken i Norrbotten avslutades i december och det finns nu stora mängder data att analysera.

– Vi vet redan nu att systemet fungerar mycket bra på ett övergripande plan. Det finns vissa brister men inget som användare märker något av utan det handlar om att öka kapaciteten vid störningar och hög belastning, säger Lars Behm. ◀

Text och foto **Mats Carlsson/Norrbottens regemente**

STRIDSLEDNINGSSYSTEMET

» BMS (Battlefield Management System) är arbetsnamnet på kärnan i den mobila delen av kommande LSS Mark (Ledningsstödsystem markstridsledning). Det består i huvudsak av följande delar:

» Radiosystem 570. För både tal och data. Betydligt högre kapacitet och längre räckvidd än nuvarande Radio 180. Det nya radiosystemet kommer att införas gradvis, från tredje kvartalet 2020.

» C2 SLB (Command and control Stridsledningssystem Bataljon) vilket inbegriper en rad funktioner för sådant som utarbetning av ordrar, lägespresentation, säkrad datorplattform, resursledningssystem.

» Kryptosystem. För automatisk kryptering/dekryptering av data som sänds och tas emot.

Mikael Frisell och Karl Engelbrektson fick möjlighet att prata med användarna och ta del av deras synpunkter

AMERIKANSKT SPECIALFÖR

INSTRUKTÖRER FRÅN AMERIKANSKA SPECIALFÖRBAND HAR UNDER HÖSTEN

BAND VÄSSAR HEMVÄRNET

UTBILDAT SVENSKA UTBILDNINGSOFFICERARE PÅ HEMVÄRNETS STRIDSSKOLA.

Text *Therese Åkerstedt/Hemvärnstimningen* Foto *Jimmy Croona/Stridsfotoavdelningen*

KULSPRUTAN ÖPPNAR eld och tömmer ett band i fordonets front. Två skyttesoldater på flanken förstärker effekten genom att tömma varsitt magasin medelst automateld respektive patronvis eld. Därefter framrycker gruppen och genomsöker fordonet och de bekämpade motståndarna – en enhet ur ett amerikanskt för-

dem med stöd av utländska instruktörer, säger kurschefen Jonas Pålsson på HvSS.

Vid utvärderingen av övningsmomentet med eldöverfallet får plutonen beröm för det kraftfulla genomförandet. B-styrkan hade ingen möjlighet att skjuta tillbaka.

Bengt Boman från Gotlandsgruppen är en av dem som deltog under hela utbildningen. Förutom skjutteknik och olika

” Vid utvärderingen av momentet med eldöverfallet får plutonen beröm. B-styrkan hade ingen möjlighet att skjuta tillbaka. ”

band. De var chanslösa mot den svenska KSP 58:an assisterad av skyttegruppen.

FÖR FARLIGARE HEMVÄRN

VI BEFINNAR OSS på Hemvärnets stridsskola (HvSS) där en pluton utbildningsofficerare får en utbildning med instruktörer från ett amerikanskt specialförband – något som aldrig hänt tidigare.

– Det övergripande syftet med utbildningen är att göra hemvärnet farligare för motståndaren genom att verifiera våra egna metoder och utveckla

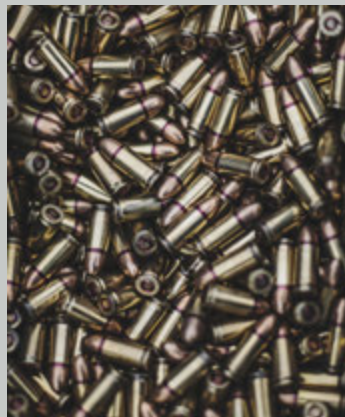
skjutövningar övades även stridsteknik i grupp, eldöverfall och spaningstjänst med rörlig spaning.

– Det ger självklart en extra boost att få uppleva något som är ganska unikt i Försvarsmakten, säger han.

Att amerikanska specialförband bidrar till utbildningen av det svenska hemvärnet är ett resultat av det svensk-amerikanska samarbetet. Syftet är i förlängningen att stärka förmågan att försvara Sverige, både ensamma och tillsammans med andra. ◀

OVAN: Officeren Bengt Boman på Gotlandsgruppen berömmar utbildningen.

Hemvärnet har redan tilldelats 5 000 exemplar av Ak4C med justerbar kolv. Lika många tillkommer under året.

Under övningen fick deltagarna möjlighet att pröva de amerikanska instruktörernas vapen.

Rikshemvärnschefen Stefan Sandborg besökte utbildningen och pratade med instruktörer och deltagare.

Under skjutövningarna passade många av de amerikanska instruktörerna på att testa automatkarbin 4.

Hemvärnsbefäl i Gotlandsbataljonen fick möjlighet att utbildas av de amerikanska instruktörerna under en helg.

DET STORA LY

Det krävs mer än lite färg för att snygga till ett Draken-plan som tillbringat de senaste 35 åren utomhus. Men det avskräckte inte F 21 som givit landmärket utanför flottiljen nytt liv.

UNDER 35 ÅR har det förarlösa Draken-planet väckt uppmärksamhet utanför Kallax flygplats och F 21 i Luleå. Det har kommit att bli ett viktigt landmärke för kommunen där det vilar på sitt stadiga betongfundament.

Men tiden sätter som bekant spår, i synnerhet på flygplan som står ute året runt. Genom lyckliga omständigheter – främst ett avgörande ekonomiskt stöd av ett företag – fick flottiljen möjlighet att göra en välbehövlig renove-

Annorlunda flyghjälte. Allan Wonkavaara arbetade under två veckor med att slipa, spackla, måla och på andra sätt återställa utseendet på flottiljens enda kvarvarande 35:a. Huvn över cockpit var bortom räddning. Det hade krackelerat och var i allmänt dåligt skick. Lyckligtvis hittades en annan huv i ett förråd på F21, som efter en del puts i princip blev som ny.

Nyppifatt. Särskilt luftintagen hade varit illa av väder och vind och behövde en hel del spackling och slipning innan de kunde lackeras. Alla märken är historiskt korrekta och idag står flottiljnumret på sidan av planet nedanför cockpit – inte på fenan som tidigare.

FTET I LULEÅ

ring av planet under 2019.

NATTJOBB

ARBETET INLEDDES EN SEN kväll vårvintern 2019. Tanken var att lyfta ner planet från pe-laren på kvällen, för att inte störa trafiken till och från den

civila flygplatsen Kallax. Lyftet skulle ske med hjälp av en kranbil och krävde att vägen stängdes av under några timmar. Men försenade flyg gjorde att jobbet kom igång först vid elva på kvällen, minns Rickard Andersson på F 21 som var

projektledare.

– Vi var inte klara förrän vid fyratiden på morgonen. Då hade vi lyft ner och kört bort planet på en trailer till vår flygverkstad inne på flottiljen, en sträcka på cirka tre kilometer varav 500 meter längs allmän

Komplett dekal-kit. Museet i Linköping har hjälpt till med märkningsschemat. Alla märken sitter nu där de en gång satt för 41 år sedan och har rätt utseende.

Fena på märkning. Just det här planet flögs i divisionen Urban Röd, vilket i dag syns på märket på fenan. Där har också siffran 65 – individnumret – återtagit sin plats. Tidigare stod här 21.

väg, berättar han.

Det verkligt storartade arbetet skedde förstås i verkstaden. Där slipade Allan Wonkavaara inledningsvis bort all färg från planet så att det åter stod plåttrent, som det en gång gjorde när det först kom till flottillen på 60-talet. Det lackades, putsades och märktes upp, så att det fick samma utseende som det hade haft då det gjorde

sin sista flygning 1979.

– Flygvapenmuseum i Linköping hade alla färgkoder och kamouflagemönster, berättar Rickard.

Dessutom installerades ny el i flygplanskroppen och nya lampor, som nu delvis drivs av solceller.

Resultatet är slående. 35:an, som han kallar det, ser nära nog ut som nytt där det åter vilar

på sitt höga betongfundament. Och den uppmärksamme noterar att det inte längre är förarlöst. Den svagt upplysta dockan i cockpit bidrar till illusionen att Draken flyger vidare här utanför Kallax flygplats. ◀

*Text Henrik Lundqvist
Rådmark/Leds Komm
Foto Jesper Sundström/
Försvarsmakten*

65 flyger igen. Efter renoveringen har planet fått nya lampor – antikollisionsljus från en SK60 – för att ännu bättre fånga uppmärksamheten från förbipasserande. I nosen sitter också tre blixtlampor som flashar varje heltimme, och ska föra tankarna till kamerorna som satt där i originalutförande. Belysningen drivs till största delen av solceller.

Mot take off. Efter Allan Wolkavaaras omsorgsfulla arbete i verkstaden rullades planet tillbaka till sin plats utanför Kallax. Med hjälp av motorvagnar rullades de bort till staketet ut mot den allmänna vägen.

FOTO DENNA SIDA: ALLAN WOLKAVAARA

1 Planet lämnar verkstaden på en motorvagn...

2 ... och rullas bort till staketet mot allmän väg.

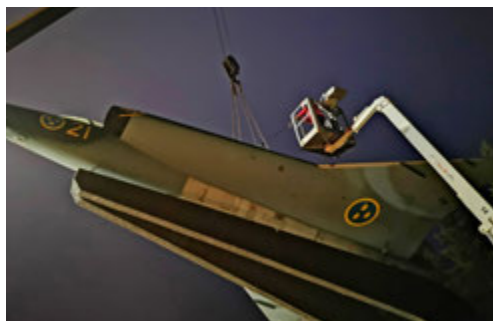
3 Med hjälp av en kranbil lyfts det över staketet.

4 Lyftkrokar lånades av ett privat museum och från Danmark.

5 Dagsljuset underlättar färden tillbaka från verkstaden.

6 Bara lyftet upp på fundamentet kostade nära 40 000 kronor.

7 Med hjälp av en skylift säkras planet på fundamentet.

8 Så kan lyftremmarna äntligen kopplas loss.

DE MODIGA I C-BYRÅN

1939 byggdes hastigt en hemlig militär underrättelsetjänst upp, C-byrån. Dit rekryterades både män och kvinnor för att inhämta värdefull information och uppfinningsrikedomen var stor.

Text Per Thunholm, Senior rådgivare, Försvarshögskolan, Centrum för asymmetriska hot- och terrorismstudier (CATS)
Foto JBM Produktion

Inez Bergman och Karin Lannby, två av medlemmarna i sekreterarklubben, som grupperingen av unga kvinnor i C-byrån kallades.

IJANUARI 1945 FÖRSVANN Jane Horney. Hennes täcknamn var Eskimå och troligen mördades hon av den danska motståndsrörelsen på en båt utanför Skånes kust. Danskarna misstänkte henne för att vara tysk spion.

De exakta omständigheterna är fortfarande oklara och enligt vissa uppgifter godkändes mordet av Storbritannien.

En annan kvinna, Erika Wendt, arbetade som sekreterare på den tyska legationen och tyska underrättelsetjänsten Abwehrs Stockholmskontor. Även hon hade ett täcknamn, Onkel. Erika tvingades gå under jorden 1944 när tyskarna misstänkte henne för att vara svensk informant. Den svenska militära underrättelsetjänsten hjälpte henne till ett nytt liv och en ny identitet i Sverige.

När Karin Lannby kom hem efter deltagandet i det spanska inbördeskriget, fick hon jobb på en översättningsbyrå som stod den tyska delegationen nära. Hennes täcknamn var Anette.

FLER ÄN 1 000 PERSONER INBLANDADE

DESSA ÄR BARA tre av de många modiga kvinnor som rekryterades av den hemliga svenska militära underrättelsetjänsten under andra världskriget. Alla tre rekryterades och handledes av Helmuth "Teddy" Ternberg som under andra världskriget var biträdande chef för den svenska hemliga militära underrättelsetjänsten, C-byrån.

C-byrån inrättades i samband med Sovjetunionens anfall på Finland år 1939. Från i princip noll byggdes i all hast en hemlig militär underrättelsetjänst och säkerhetstjänst upp som vid krigsslutet engagerade över tusen personer. Syftet var att komplettera den öppna

underrättelseverksamheten som bedrevs vid Försvarsstabens underrättelseavdelning.

C-byrån arbetade brett och fick sin information främst genom hemliga kontakter och internationella underrättelsesamarbeten, och genom att rekrytera egna källor och informanter.

Källorna till informationen var mångfasetterade och kunde komma från förtroliga samtal och överhörda konversationer i Stockholms uteliv och på privata tillställningar. Karin Lannby är en av dem som lovordades för sin förmåga att sammanställa flera timmars överhörda konversationer.

STÖD TILL FINSK OPERATION

DEN SOM FICK förtroendet att bygga upp C-byrån var Carl Petersén. Han var legationsråd vid svenska legationen i Berlin, och som tidigare aktiv officer, major på reservstat. Han var också veteran från det finska inbördeskriget.

I Finland hade han blivit vän med marskalk Gustaf Mannerheim. Den vänskapen var en mycket bra ingång för informationsinhämtning om de

Medlemmar i den så kallade sekreterarklubben, som gruppen kvinnor i den hemliga underrättelsetjänsten C-byrån kallades, i en lägenhet på Götgatan i Stockholm.

Informationen kunde komma från förtroliga samtal och överhörda konversationer i Stockholms uteliv och på privata tillställningar.

sovjetiska trupperna.

C-byrån var också de som från svensk sida stöttade den hemliga finländska Operation Stella Polaris; en underrättelseoperation som genom en dold överskeppning från Finland till Sverige räddade personal, utrustning och självaste underrättelsearkivet från att beslagtas av Sovjetunionen i samband med nederlaget i Fortsättningskriget.

Efter krigsslutet lades C-byrån ned och den hemliga militära underrättelsetjänsten byggdes upp i ny skepnad och bildade T-kontoret.

Sveriges politiker valde att bibehålla en betydande hemlig underrättelseförmåga även efter kalla krigets slut. Detta för att under anpassningsdoktrinen kunna inhämta och förvarna utifrån en vidgad hotbild. ◀

LÄS MER OM C-BYRÅN

I boken *Sekreterarklubben* berättar författaren Jan Bergman om verksamheten i C-byrån och om flera av de unga kvinnor som rekryterades dit som informanter, infiltratörer och kurirer.

SVENSK UNDERRÄTTELSETJÄNST

Inrättandet av "yttre avdelningen" vid generalstabens i samband med unionskrisen 1905 brukar anses vara födel- sen av en svensk hemlig

underrättelsetjänst. Efter unionskrisen inriktades verksamheten mot Finland och Ryssland och man bedrev både underrättelsetjänst och säkerhetstjänst.

Efter första världskriget prioriterades kontraspionaget och säkerhetstjänsten och i slutet av mellankrigstiden fanns i princip ingen hemlig utrikesunderrättelsetjänst.

C-byrån och den hemliga underrättelsetjänsten verksamhet växte från i princip noll

i andra världskrigets inledningsskede till att vid krigets utgång engagera cirka 1 000 personer. I samband med andra världskrigets slut lades C-byrån ned. Delar bevarades inom den då nya hemliga underrättelsetjänsten, T-kontoret.

Underrättelsetjänst syftar till att ge underlag som stöd till svensk utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik och att kartlägga yttre hot mot Sverige. Arbetet sker genom inhämtning, bearbetning, analys och

delgivning av information.

Militär säkerhetstjänst syftar till att förebygga, upptäcka och motverka säkerhetshot som riktas mot Försvarsmakten och Försvarsmaktens intressen i Sverige och utomlands.

Anpassningsdoktrinen syftade till att Totalförsvaret skulle kunna anpassas utifrån förändringar av det militärstrategiska läget i omvärlden, och med hänsyn till omvärldsutvecklingen i en vidare mening.

Hon har vunnit mästerskapsmedaljer i fler grenar i försvarsmaktssammanhang än någon annan kvinna. Hon har tävlat i triathlon i militär-OS tre gånger och tillhör världseliten även inom den ytterst krävande sporten Adventure Racing.

70-MILAVANDRAREN

FÖR KAPTEN CECILIA Jessen på FMTIS i Örebro handlar fysisk träning om mer än att hålla sig frisk, pigg och alert. Idrotten genomsyrar allt hon gör på fritiden. Mellan 2015 och 2018 upptog den faktiskt även hälften av hennes arbetstid, då hon ingick i Försvarsmaktens idrottssatsning FM Elit.

– Det betydde oerhört mycket för mig. Där lärde jag mig Adventure Racing och fick chansen att utvecklas till den höga nivå jag är på nu, säger hon och förklarar att Adventure Racing handlar om att på olika sätt förflytta sig i lag mellan 50 och 70 mil.

Men redan före FM Elit-tiden upplevde hon fördelarna som idrottsintresserad anställd inom Försvarsmakten. Det stöd och den hjälp som hon har fått alltsedan tiden på Officersprogrammet tror hon inte finns hos någon annan arbetsgivare.

– Jag motiveras mycket av alla tävlingar som vi kan delta i och de förebilder som har funnits – och finns – i min närhet på jobbet, säger hon.

VÄLJER BORT HUS OCH TRÄDGÅRD

ÄVEN OM CECILIA Jessen har lämnat FM Elit håller hon sig kvar bland eliten. I september vann hennes Adventure Racing-lag en världscuptäv-

ling, en vinst som också gav dem en plats i VM i september. Utmaningen nu är att få till träning i tillräcklig mängd och av tillräckligt god kvalitet.

Jag och min sambo har redan valt bort sådant i vårt privatliv som stjälar tid. Som hus och trädgård. Därför bor vi i en lägenhet och all fritid handlar om träning på ett eller annat sätt.

Men det kan bli för mycket, konstaterar hon. Innan hon gick med i FM Elit 2015 kunde hon flera gånger i veckan ses med pannlampa i löparspåret runt midnatt, för att få in tillräckligt mycket träning. Men det straffade sig snart. Cecilia blev lätt sjuk och insåg att om

Greener Adventure Team under Adventure Race-tävlingen Xtrail Altay Expedition i Altay i norra Kina. Bergskedjan sammanbinder Kazakstan, Ryssland och Mongoliet. "Bara resan dit med olika flyg och nattåg tog oss 3,5 dygn", berättar Cecilia.

hon skulle fortsätta träna på det sättet skulle snart skadorna komma.

Bra träning kräver också bra sömn och vila, påminner hon.

BYGGER FRITIDEN RUNT TRÄNING

FÖR HENNES DEL löste det sig genom att FM Elit dök upp som en möjlighet. För andra, som inte har den möjligheten, handlar det som alltid om prioriteringar. Något som hon själv åter har blivit ytterst medveten om.

Idag, när jag inte längre ingår i FM Elit, försöker jag få in åtminstone tio timmars träning i veckan. Men det kräver att jag bygger min fritid runt det, och givetvis att jag utnyttjar de tre

timmarna av min veckoarbets-tid som är viktiga för träning. ◀

Text **Henrik Lundqvist Rådmark / Leds Komm**

@THATCAMERAMAN

När Cecilia Jessen vann VM-guld i långdistanstriathlon 2015 fick hon gratulationer av ÖB. "Den typen av uppmuntran betyder mycket", säger hon.

ADVENTURE RACING...

... går ut på att som sammanhållet, mixat fyramannalag förflytta sig 50-70 mil under 3-4 dygn, exempelvis till fots, på cykel, genom klättring och paddling.

VECKOSCHEMA

För Cecilia finns ingen "typisk" träningsvecka. Hon anpassar upplägget i perioder, främst utifrån vad som sker i hennes yrkesliv och idrottsligt. Men så här kan en vecka se ut.

"Jag deltar i mellan en och två AR-tävlingar per år och det tar två veckor att känna sig normal igen efteråt och två månader innan jag är helt återhämtad. Därutöver tävlar jag cirka tio starter i mtb eller triathlon, och utöver det enstaka lokala löpar-tävlingar. Därför kan jag inte följa ett och samma schema varje vecka."

Måndag:

- »»» Cykel 75 min ink 5x2 min tungt, 90 s vila.
- »»» Pilates 60 min.

Tisdag:

- »»» Löpning 25 min jogg + 5x200m, 60 s vila.
- »»» Simning klubb långa intervaller 90 min.

Onsdag:

- »»» Cykel 90 min ink 9x1 min hårt.
- »»» Bålstyrka.

Torsdag:

- »»» Löpning lätt 60 min.
- »»» Simning klubb korta intervaller 60 min.

Fredag:

- »»» Cykel lätt 75 min.
- »»» Bålstyrka.

Lördag:

- »»» Löpning lätt 30 min.
- »»» Cykel lätt/rek av banan ink 3x30 s hårt.

Söndag:

- »»» Mtb tävling XCO.

HARALD VI TAR BEFÄLET

PIS: S TRADITION med en gutebagge som förbandsmaskot startade för 40 år sedan och när regementet återupptod förra året ingick det i ordern att rekrytera en ny. **Harald V** var en riktig succé. Karriären blev tyvärr oväntat kort då Harald V insjuknade och dog strax efter Garnisonens dag i höstas. Ägaren **Katarina Amér** ville gärna fortsätta sin tjänst som baggeförare och hade ett par lämpliga kandidater på gården i Fardhem. En av dem kallades skämtsamt för Adjutanten, och efter ”anställningsintervju” beslutade regementschefen **Mattias Ardin** att upphöja Adjutanten till **Harald VI**.

– Harald VI kommer att få många spännande uppdrag och träffa allt från barn till rekryter, generaler och kungligheter så det är viktigt med en bra personlighet, förutom att han ska se bra ut, säger kommunikationschef **Tomas Ångshammar**.

Gutebaggen Adjutanten har såväl rätt look som en skön personlighet.

MINIGOLFBANA FRÅN FÖRSTA VÄRLDSKRIGET?

VID BLÅHÄLL PÅ Gotland, intill Tofta skjutfält, finns resterna av vad som kan vara Sveriges äldsta minigolfbana. **Ingela Andersson**, kultur- och arvspecialist på Fortifikationsverket, har dokumenterat den för att förhindra att den förstörs vid framtida markarbeten eller byggen.

– Enligt muntlig uppgift ska den vara från första världskriget och byggd av tyska krigsfångar men jag har tyvärr inte kunnat bekräfta det. I så fall skulle den vara en av de äldsta bevarade minigolfbana i världen. Men det är troligt att den är nyare. Den är i alla fall ålderdomlig i utförandet och några

Minigolf för vintagefans.

av de äldsta bevarade resterna av en minigolfbana i Sverige, säger hon.

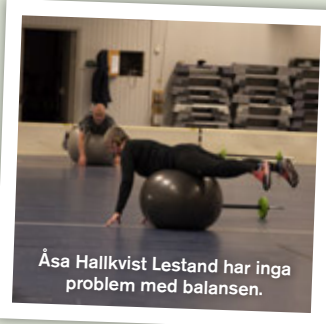
SMART SAGT

”Varje soldat med självvaktning borde vara emot krig. Och ändå finns det saker värda att strida för.”

General **Norman Schwarzkopf**, U.S. Army

HELIKOPTERFLOTTILJENS ÅSA PRISAD IDROTTSLEDARE

Åsa Hallkvist Lestand har inga problem med balansen.

HELIKOPTERFLOTTILJENS friskvårdsledare **Åsa Hallkvist Lestand** utsågs till Årets Idrottsledare 2019 i Linköping, av föreningen Topp 100 och Östergötlands idrottsförbund.

– Jag var stolt bara över att bli nominerad, att dessutom vinna känns stort! säger hon.

Som friskvårdsledare på Malmen hjälper Åsa personalen på Flottiljen och garnisonen att klara kraven som FM FysS ställer, bland annat genom att hålla gruppträningspass, löpträning och personlig träning. ◀

Text & bild **Amanda Öberg/ Försvarsmakten.**

SIFFRAN
50

fler **F-35 Lightning II stridsflygplan** kommer USA placera i Europa fram till slutet av 2021. De nya flygplanen ingår i en modernisering av äldre amerikanskt stridsflyg i Europa.

FÖRSVARSMAKTEN PÅ INSTA

@i19norrbottnensregemente

NÄR STARTADE NI DET?

Kontot startades vintern 2014.

VEM STYR?

Alla kommunikatörer på G9 styr Norrbottens regementes officiella konto på Instagram.

BILDERNA?

Vi befinner oss i en fas där vi utvecklar detta. Den högkvalitativa visuellt slående bilden eller filmen är fortsatt i centrum. Samtidigt ska bilden vara personlig och inte uppfattas som oäkta. Vår utmaning framöver blir att hitta arbetsformer som gör att vi kan bygga upp en buffert med bra bilder. Kort sagt handlar det om att snöra på oss kängorna och vara mer närvarande i kompaniernas vardag. Vi ser Instagram som det främsta skyltfönstret för den yngre målgruppen.

HUR FUNGERAR DET ATT FLERA PERSONER SKÖTER KONTOT?

Det fungerar bra. Vi som sköter kontot sitter tillsammans på samma avdelning.

VILKA INLÄGG FÅR STÖRST GENOMSLAG?

De inlägg som har fått mest genomslag under hösten har varit bilder där det händer något. Exempelvis en välfångad mynningsflamma från ett stridsfordon, en närbild när rekryter tar på sig sina svarta basckar, två andra som hjälper varandra under en övning. Ofta tillsammans med en kort och slagkraftig mening.

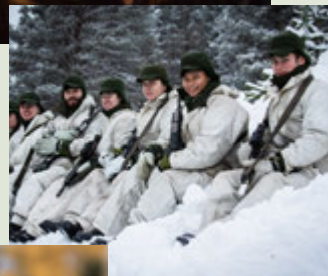
Från isvaken till skogen. Det är fortsatt fokus på att hantera vinterns friktioner för rekryterna på Norrbottens pansarbataljon.

Dykgruppen vid Norrbottens regemente övar upp nya medlemmar i strömmande vatten under isen.

Norrbottens regemente marscherar i ett fackeltåg genom Boden till Överluleå kyrka.

Finns det ingen soffa får man improvisera.

En av 250 rekryter på Norrbottens pansarbataljon som genomfört basckerprov.

”FLOTTAN VIKTIGAST I TOTALFÖRSVARET”

EFTER ATT SVERIGE börjat ta de första stegen tillbaka mot ett starkare militärt försvar är nästa steg att stärka totalförsvaret. Så sker också, vilket bland annat Totalförsvarsövning 2020 är ett tydligt tecken på.

Men det är viktigt att blicka framåt och upprätta ett modernt totalförsvaret för samhället som det ser ut idag. Precis som med det militära försvaret, får vi inte drömma oss tillbaka till kalla kriget - det finns en fara i att förbereda sig för det förra kriget.

Under kalla krigets invasionsförsvar skulle upp emot 800 000

Författaren och debattören Lars Wilderäng manar till rätt fokus i utvecklingen av totalförsvaret.

”Vi måste både hålla Västkustens oljehamnar öppna och säkerställa kustnära transporter till depåerna runt hela riket.”

män ur landets arbetskraft kallas in för att försvara landet militärt. Detta lämnade stora luckor i samhället, särskilt inom mansdominerade yrken. Sverige skulle också officiellt stå ensamt och förberedde sig för en upprepning av första och andra världskriget, där vi skulle drabbas av indirekt blockad. Landet skulle behöva klara sig självt.

Idag ser det inte ut på det viset.

Drygt 50 000 svenskar ingår i det militära försvaret. 20 000 av dem har det som sitt yrke. Påverkan på övriga samhället vid mobilisering av kanske 40 000 personer blir marginell, och inte bara mansdominerade yrken påverkas. Dels har könsfördelningen i samhället börjat jämnas ut, dels tjänstgör idag en större andel kvinnor militärt.

Påverkan på samhället vid mobilisering blir därför begränsad.

Istället kommer många civila att vara kvar i sina yrken. Personer som gör det de är allra bäst på även till vardags, kommer

fortsätta med detta även vid höjd beredskap eller krig, och det inom alla yrken. Varför krigsplacera en amatör som bonde inom jordbruket, när den professionella lantbrukaren är kvar i sitt jobb?

PÅ MOTSVARANDE VIS finns det mesta landet behöver hos Sveriges företag, till exempel inom livsmedel. Även om vi importerar hälften av maten i pengar räknat, så producerar landet runt åttio procent av de kalorier och näringsämnen vi behöver. Resten borde klaras av via handel med andra länder, då det är svårt att se att Sverige skulle isoleras helt från omvärlden. Vi är en del av EU och även om varenda svensk hamn skulle mineras och Öresundsbron sprängas, så skulle varken vi eller de som är beroende av vår export sitta med armarna i kors. Sveriges livsmedelsproduktion finns inom landet, och råvarorna är lagrade hos lantbrukare. Alltså inte i stora centrala statliga lager, utan

på tusentals eller tiotusentals platser i landet.

Allt som krävs är att svenska företag fortsätter göra sitt jobb även vid kris. Vad som behövs i den civila delen av totalförsvaret är planering, ledningsfunktioner och tydliga ansvarsroller. Och att logistiken fortsätter arbeta. För detta krävs en bränsleförsörjning som inte havererar. Det är rikets svaga punkt och sätter fokus på Västkustens oljehamnar och de bränsledepåer som finns runt om rikets kust och längs inre farleder.

Därför är svenska flottan totalförsvarets kanske viktigaste del. Vi måste både hålla Västkustens oljehamnar öppna och säkerställa kustnära transporter till depåerna runt hela riket. Annars stannar Sverige, oavsett hur stora centrala lager av olja vi har.

Satsa på flottan, så att logistikkedjorna förblir intakta och svenska företag kan fortsätta göra sitt jobb även när krisen eller kriget kommer.

Lars Wilderäng,
författare och debattör

SKRIV EN INSÄNDARE! Helst kort. Mejla till ff-red@mil.se innan den 30 mars 2020.

Har du också en fråga om Försvarsmaktens uniformer, traditioner eller liknande? Ställ den till förvaltare Patrik Laestadius. Mejla frågan till ff-red@mil.se så får du svaret i ett kommande nummer av Försvarets Forum.

SÅ UTVECKLAS HEMVÄRNETS TRADITIONER

Försvarsmakten utvecklas ständigt och en konsekvens av utredningen Ledning för starkare försvar är att hemvärnets sedan den 1 januari inte längre tillhör armén, utan är mer av en egen försvarsgren. Rikshemvärnsavdelningen produktionsleder nu militärregionerna som också är egna organisationsenheter.

Hur berörs traditionsutvecklingen av detta?

Traditionsutvecklingen i samband med förändringarna rörande hemvärnets och militärregionerna är noggrant beredd tillsammans med arméstaben och rikshemvärnsavdelningen, militärregionerna med utbildningsgrupper och hemvärnsbataljoner. Det är många intressen som ska beaktas och Försvarets traditionsnämnd har hållit sitt vakande öga över processen.

Vad är det som förändras?

En av de viktigaste och mest synliga förändringarna är att delar av arméns traditioner nu bevaras genom hemvärnsförbanden. Många tidigare tecken och icke officiella kompanifanor inom Hemvärnets kommer att bytas ut. När det hela är klart kommer hemvärnets att ha samma höga standard på heraldiska emblem och detaljer som resten av Försvarsmakten.

»» Nya heraldiska vapen för hemvärnets. Den heraldiska konstnären Henrik Dahlström har skapat en uppdaterad heraldisk profil för hemvärnets med nya

Hemvärnets är nu försvarsgrenslänkande. Från den 1 januari produktionsleder Rikshemvärnsavdelningen Militärregionerna och Hemvärnets stridsskola. I samband med förändringarna utvecklas traditionerna och heraldiken.

heraldiska vapen.

»» Heraldiska vapen förs endast vid de fyra militärregionerna. Vid utbildningsgrupper och hemvärnsbataljoner förs enklare heraldiska

emblem utan kunglig krona. De hemvärnsbataljoner som för traditioner från de tidigare landskapsregementena för fortsatt deras fanor.

»» Samma uniform. Personalen vid respektive militärregionstab fortsätter att bära uniform från sina tidigare förband. De äldre tjänstgöringstecknen från de tidigare militärömrådena kommer tillbaka med S, V, M och N på det stolpvisa svärdet.

»» Nya tjänstetecken. Utbildningsgrupperna byter tjänstetecken på uniform så att de i de flesta fall blir samma som de hemvärnsbataljoner de utbildar. Undantag finns och beror i första hand på personalens rekrytering. Blekingegruppen och Söder-

HEMVÄRNETS NYA VAPEN

Hemvärnets.

Rikshemvärnsavdelningen

Hemvärnsmusiken

törnsgruppens befäl får behålla marinens uniform. Hemvärnsbataljonerna behåller i nästan alla fall de tjänstetecken de bär idag.

»» Gemensamt baskertecken.

Rikshemvärnsavdelningen och alla hemvärnssoldater får ett gemensamt baskertecken till hemvärnets basker.

»» Nya förbandstecken. Alla hemvärnsbataljoner får efterhand nya förbandstecken i textil. Många har kvar samma motiv som tidigare men vissa får helt nya emblem, exempelvis hemvärnsbataljonerna i Stockholm.

»» Utvecklade kompaniembem.

Samtidigt som bataljonerna får nya emblem utvecklas kompaniembem för att stärka sammanhållning och tydliggöra hemvärnets olika kompanier. Kompaniembem i färg används som fordonsskyltar och som kompanifanor. I grön/svart används de som kompaniembem i textil.

KRÖNIKA

PLIKTEN KALLAR!

Plötsligt reste sig Caroline Olssons son från speldatorn och knappt ett år senare påbörjade han sin utbildning på Livregementet K3. När chocken lagt sig lärde hon sig något om vad som lockar unga till Försvarsmakten: något verkligt viktigt att kämpa för.

JAG MÅSTE ERKÄNNA att jag först blev förvånad när min son sa att han ville göra värnplikten. Han, som halvliggandes i datorstolen i sitt skumt upplysta rum brukade spela League of Legends (LoL) och Call of Duty (CoD) till långt in på nätterna. Han, som i bästa fall segade sig upp framåt lunch på helgerna. Han, som inte tycktes ha några konkreta mål.

Det var inte väntat.

Men en vacker dag hade han bestämt sig. Han skulle genomföra mönstringen med höga poäng, så att han kunde få en fysiskt krävande place-

Soldat under grundutbildning. Personen på bilden har inget med texten att göra.

KRISTOFFER OLOFSSON/FÖRSVARSMAKTEN

vad han skulle välja att kämpa för.

Livet var inte tillräckligt meningsfullt.

En natt i våras träffade han några ensamkommande unga män. De sa att de också hade velat få göra militärtjänst i Sverige. Främst för att skydda det land som gett dem uppehälle, fred och frihet. Detta berörde min son som tagit de demokratiska värdena lite väl mycket för givna. Att kämpa för dem ger mening till livet.

”Han tyckte att den individuella valfriheten var för stor. Han var trött på att alltid ha tillgång till allt bara ett klick bort på mobilen.”

ring. Plötsligt gapade datorstolen tom. Han var uppe tidigt. Nu var han på gymmet. De var några barndomskamrater som sporrade och stöttade varandra. Inom loppet av ett halvår gick han upp åtta kilo muskler. Han nådde sina mål och blev placerad hos Livregementets husarer i Karlsborg, där rekryterna utbildas i rörlighet, snabbhet och uthållighet.

En förundrad mamma tittade på.

VAD VAR DET som lockade honom? Han sa att den viktigaste anledningen till att han sökte sig till militärtjänsten var längtan efter kollektivet. Att den minsta enheten skulle vara gruppen, inte han själv som individ.

Han tyckte att den individuella valfriheten var för stor. Han var trött på att alltid ha tillgång till allt bara ett klick bort på mobilen. Han visste inte

Nu har sonen legat inne i tre månader. Visst är det tufft, visst är han utmattad, visst känns vissa övningar meningslösa ibland. Men sammanhållningen i gruppen och stoltheten över uppgiften är stor. Rekryterna tränas i att hålla ihop i vått och torrt mot högre mål än sig själva. En för alla, alla för en. Allt i syfte att bevara fred och frihet.

I det civila livet kan han sen fortsätta arbetet genom att fokusera på ekonomisk utveckling, mänskliga rättigheter och ekologisk hållbarhet.

Ansvarskänslan finns där. Plikten kallar!

Caroline Olsson

är egenföretagare i Malmö och har en son som utbildar sig till jägarsoldat på K3.

BILDEN

Text & foto: Jesper Stundström / F21

NORRBOTTEN FLÖG I NEDRE NORRLAND

Under vecka fyra var delar ur Norrbottens flygflottilj på plats på Åre Östersund flygplats. Där såg man till att Gripen-planen som utgick från hemmabasen i Luleå kunde landa in, snabbtänka och sedan lyfta för att genomföra flygverksamhet i det strategiskt viktiga området i nedre Norrland.

Posttidning B

FÖRSVARSMAKTEN

Försvarets forum, SE-107 85 STOCKHOLM

BLI RÖJDYKARE

SÖK NU!

Ansökan är öppen för dig som är
GSS, Specialistofficer eller officer.

Oavsett kategori och
vilken framtida tjänst du
strävar mot börjar allt med
röjdykarutbildningen.

Ansökan stänger 1 juli 2020,
utbildningsstart v 43.

Läs mer och ansök på:
www.forsvarsmakten.se/rojdykare